

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

כ"א אדר התש"ף
17 מרץ 2020

סמך: 2020-140

לכבוד

פרקליטי המחוזות ומנהלי המחלקות בחטיבה הפלילית
תנ"צ דודו בואני, רח"ט חקירות, משטרת ישראל
תנ"צ דדו זמיר, רח"ט תביעות, משטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: עדכון מדיניות האכיפה לאחר כניסתן לתוקף של תקנות לשעת חירום בנוגע לקביעת הפרות של צווים מכוח פקודת בריאות העם כעבירות מנהליות

כללי

מוקדם יותר השבוע, ביום 15.3.2020, פורסמו ברשומות תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה)), התש"ף-2020 (להלן: "תקש"ח"), אשר קבעו כעבירה מנהלית והטילו קנסות מנהליים בגין ביצוע שלוש הפרות של צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "צו בריאות העם") אשר הוצא מכוח פקודת בריאות העם מס' 40 לש' 1940 (להלן: "פקודת בריאות העם"), ואלה הן:

- א. הפרת סעיף 2(ד) לצו בריאות העם, אשר אוסר על יציאה ממקום הבידוד במהלך תקופת הבידוד – נקבע קנס מנהלי של 5,000 ₪.
 - ב. הפרת סעיף 3 לצו בריאות העם, אשר מחייב דיווח למשרד הבריאות על הימצאות בבידוד – נקבע קנס מנהלי של 3,000 ₪.
 - ג. הפרת תקנה 2(ב) לתקש"ח, הקובעת כי סירוב להישמע להוראות שוטר לפזר התכנסות בין-לאומית או התקהלות אסורה הוא עבירה פלילית - נקבע קנס מנהלי של 5,000 ₪.
- תוקפן של התקנות לשעת חירום הוא ל-30 יום, ותחולתן היא מכאן להבא, דהיינו רק בנוגע להפרות שיבוצעו לאחר ה-15.3.2020.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

מדיניות האכיפה

בהמשך לסדרת דיונים והתייעצויות שנערכו בימים האחרונים, בהשתתפות נציגי הפרקליטות, בהובלת עו"ד חיים ויסמונסקי, נציגי חטיבת החקירות, חטיבת התביעות והייעוץ המשפטי במשטרת ישראל, גב' לילך וגנר ממחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט פלילי), סוכם על עדכון מדיניות האכיפה בנוגע להפרות הוראות של משרד הבריאות בנוגע למאבק בנגיף הקורונה (COVID-19), וזאת בהמשך למסמך המדיניות שהפיץ מ"מ פרקליט המדינה ביום 8.3.2020 על דעת היועץ המשפטי לממשלה.

להלן עיקרי המדיניות:

1. המקרים שבהם נכון יהיה לפתוח בחקירה בגין עבירה על סעיף 218 לחוק העונשין (מעשה העלול להפיץ מחלה), ולא לפעול במסלול של אכיפה מנהלית:

א. מקרה שבו חולה מאובחן הפר הוראת אשפוז ביתי, הוראת אשפוז במלונית, או כמובן אשפוז בבית-חולים.

ב. מקרה שבו חולה שיקר בעניין מהותי או הסתיר מידע מהותי בחקירתו האפידמיולוגית והטעה בכך את משרד הבריאות לגבי בידודם של אנשים נוספים.

ג. מקרה שבו אדם הפיק או ארגן או ערך התכנסות גדולה במיוחד או שתוכננה להיות גדולה במיוחד (כמה עשרות אנשים) מעבר למותר לפי סעיף 3א לצו בריאות העם.

(1) על יחידת החקירות לוודא כי במסגרת החקירה ייבחנו וייאספו ראיות בנוגע לתבחינים כדלקמן: האם המפיק או המארגן הוזהר מראש; האם זהו עסקו של המפיק או המארגן; מהי כמות האנשים אשר הייתה בהתכנסות; האם מדובר בהפרה חוזרת.

(2) במקרה של הפרה חוזרת (החל מההפרה השנייה), יש לחקור באזהרה גם בעבירת הפרת הוראה חוקית (לפי סעיף 287 לחוק העונשין).

ד. מקרים חריגים בחומרתם של הפרה מכוונת של הנחיות משרד הבריאות, וכן מקרים של הפרות החוזרות על עצמן פעמים רבות.

(1) פתיחה בחקירה בגין מקרה כזה תאושר בידי מנהל מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה (המלווה את עבודת המטה בנוגע לאכיפת עבירות הקשורות לנגיף הקורונה). במקרה שיוחלט על אי פתיחה בחקירה – יש לבחון אם ניתן להטיל קנס מנהלי במקום.

(2) הגשת כתב אישום בגין מקרה כזה תאושר בידי המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים).

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

ויודגש:

- א. עסקינן בשאלת הפתיחה בחקירה לפי סעיף 218, ולא בהעמדה לדין.
- ב. מובן כי אם יתברר שהמעשה לא הדביק בפועל אף אדם, או שנערכה התכנסות שבה לא היה בפועל אף חולה, הדבר עשוי להשפיע על שיקולי העמדה לדין בדיעבד.
2. דינו של מפר חוזר – פעמיים, שלוש ויותר:
- א. המנגנון שנקבע בסעיף 5 לתקש"ח מתייחס לעבירה חוזרת ובסעיף 6 לעבירה נמשכת ומחיל את ההוראות הכלליות של חוק העבירות המנהליות.
- ב. במקרה של שתי הפרות – יש מקום להטיל שני קנסות, ולא לעבור עוד לאכיפה פלילית.
- ג. במקרה של שלוש הפרות – נכון לשקול העמדה לדין בעבירה לפי התקש"ח (השוו עם סעיף 5.2.6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3041 בנושא אכיפת עבירות מנהליות). יובהר כי אם הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, הקנסות לא יבוטלו והמפר יועמד לדין בגין ההפרה השלישית בלבד. עם זאת, ככל שעדיין לא הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, ניתן יהיה להעמיד לדין את המפר בגין שלוש ההפרות יחדיו.
3. המדיניות לגבי דינו של מפר שביצע עבירה נלווית לצד עצם ההפרה המקימה קנס מנהלי – למשל הפריע לשוטר והכשילו, תקף את השוטר, ביצע עבירה של העלבת עובד ציבור וכו':
- א. הגורם האוכף במקום (שוטר / מפקח של משרד הבריאות) ימסור את הודעת הקנס למפר, ויעביר את ההכרעה בדבר העבירה הנלווית בנפרד אל התובע המוסמך (בין אם בתביעות ובין אם בפרקליטות, בהתאם לסוג העבירה הנלווית).
- ב. המטרה בפעולה זו היא הימנעות מכפל הליכים, אחד לגבי ההפרה מנהלית (למשל במקרה שבו ביקש מקבל הקנס להישפט) והשני לגבי העבירה הנלווית.
- ג. התובע המוסמך אשר יעיין בתיק הנלווה, יוודא – בטרם החלטה בנוגע להגשת כתב אישום בגין התיק הנלווה – האם הוגשה בקשה להישפט בגין הקנס המנהלי. ככל שהוגשה בקשה כזו, יש לפעול להגשת כתב אישום אחד, הן לגבי העבירה המנהלית והן לגבי העבירה הנלווית. זאת, כדי למנוע כפל הליכים.

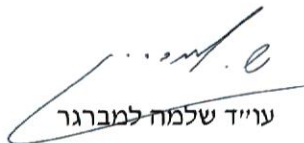
מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

4. בכל הנוגע להפרות שבוצעו לפני כניסת התקש"ח לתוקף:

- א. ככל שמדובר בהפרה אחת בלבד – למעשה אין מדובר בעבירה של הפרת הוראה חוקית, או בכל עבירה פלילית אחרת, ועל כן דין התיק יהיה להיסגר (ככל שנפתח תיק פל"א). זאת, אלא אם תתקיימנה נסיבות חריגות המצדיקות העמדה לדין לפי סעיף 218 לחוק העונשין.
- ב. ככל שמדובר בשתי הפרות – אם לאחר הפעם הראשונה, נתן השוטר / פקח משרד הבריאות הוראה להיוותר בבידוד, אזי ניתן לראות בהוראה זו (שניתנת מכוח סמכותו של הפקח/השוטר לפי פקודת בריאות העם) כ"הוראה חוקית" שהפרתה – משמעה עבירה של הפרת הוראה חוקית. במלים אחרות, במקרה כזה ניתן יהיה להעמיד לדין על הפרה אחת של הוראה חוקית. במקרה כזה, התיק יטופל בחטיבת התביעות במשטרת-ישראל.
- ג. ככל שמדובר בשלוש הפרות (ככל הנראה יש רק שני תיקים כאלה) – אם לאחר הפעם הראשונה, נתן השוטר / פקח משרד הבריאות הוראה להיוותר בבידוד, אזי ניתן לראות בהוראה זו (שניתנת מכוח סמכותו של הפקח/השוטר לפי פקודת בריאות העם) כ"הוראה חוקית" שהפרתה – משמעה עבירה של הפרת הוראה חוקית. במקרה כזה, יישקל בחיוב להגיש כתב-אישום בגין שתי עבירות של הפרת הוראה חוקית. התיקים יטופלו בחטיבת התביעות.

בכבוד רב,

עו"ד שלמה למברגר

המשנה לפרקליט המדינה

(עניינים פליליים)

העתקים:

מ"מ פרקליט המדינה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

א' ניסן התש"ף
26 מרץ 2020

סמך: 2020-140

לכבוד

פרקליטי המחוזות ומנהלי המחלקות בחטיבה הפלילית
תנ"צ דודו בואני, רח"ט חקירות, משטרת ישראל
תנ"צ דדו זמיר, רח"ט תביעות, משטרת ישראל

שלום רב,

הנדון: עדכון מדיניות האכיפה לאחר כניסתן לתוקף של תקנות לשעת חירום

בנוגע להפרות של צווים מכוח פקודת בריאות העם ותקנות הגבלת פעילות

עדכון מס' 1

כללי

ביום 15.3.2020 פורסמו ברשומות תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה)), התש"ף-2020 (להלן: "**תקש"ח אכיפה מנהלית**"), אשר קבעו כעבירה מנהלית והטילו קנסות מנהליים בגין ביצוע שלוש הפרות של צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "**צו בריאות העם**") אשר הוצא מכוח פקודת בריאות העם מס' 40 לשי' 1940 (להלן: "**פקודת בריאות העם**"), ואלה הן:

- א. הפרת סעיף 2(ד) לצו בריאות העם, אשר אוסר על יציאה ממקום הבידוד במהלך תקופת הבידוד – נקבע קנס מנהלי של 5,000 ₪.
- ב. הפרת סעיף 3 לצו בריאות העם, אשר מחייב דיווח למשרד הבריאות על הימצאות בבידוד – נקבע קנס מנהלי של 3,000 ₪.
- ג. הפרת תקנה 2(ב) לתקש"ח אכיפה מנהלית, הקובעת כי סירוב להישמע להוראות שוטר לפזר התכנסות בין-לאומית או התקהלות אסורה הוא עבירה פלילית – נקבע קנס מנהלי של 5,000 ₪.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

תוקפן של התקנות לשעת חירום נקבע ל-30 יום, ותחולתן ממועד כניסתן לתוקף ולהבא, דהיינו רק בנוגע להפרות שיבוצעו לאחר ה-15.3.2020.

ביום 19.3.2020 נכנס לתוקף תיקון לתקש"ח הגבלת פעילות אשר כלל איסור להפעלת מקומות ועסקים מסוימים. כמו כן, ביום 25.3.2020 בשעה 17:00 נכנס לתוקף תיקון נוסף של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן: "תקש"ח הגבלת פעילות"). לאחר שני התיקונים האמורים, תקש"ח הגבלת פעילות קובעות חמש עבירות פליליות נוספות, אשר הוגדרו בתקש"ח אכיפה מנהלית כעבירות מנהליות, ואלה הן:

א. הפעלת מקום או עסק בניגוד להוראות תקנה 5(א) לתקש"ח הגבלת פעילות. תקנה 5(א) האמורה אוסרת על הפעלתם של עסקים רבים ואלה הם: קניון (למעט מקום למכירת מזון, בית מרקחת או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה המצויים בקניון); דיסקוטק; בר; פאב; אולם אירועים; מכון כושר; בריכת שחיה; פארק מים; גן חיות, ספארי, פינת חי, בית מרחץ, בית קולנוע, תיאטרון, ספרייה, מוזאון ומוסד תרבות אחר, פארק שעשועים, לונה פארק, גני שעשועים ומתקני שעשועים, עסק לטיפול לא-רפואי בגוף האדם (לרבות טיפולי רפואה אלטרנטיבית), מקום לעריכת מופעים וירידים, כלי שיט ציבורי, רכבל, שמורת טבע, גן לאומי, אתר מורשת ומקום שיש בו אטרקציה תיירותית, שוק קמעונאי הפתוח לציבור הרחב.

בתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע קנס בסך 5,000 ש"ח בגין הפרה זו.

ב. יציאה ממקום המגורים למטרה או לפעולה שאינה מנויה בתקנה 2 לתקש"ח הגבלת פעילות. תקנה 2 האמורה אוסרת על יציאה ממקום המגורים אלא לאחת מהפעולות או המטרות הבאות:

- (1) הגעה למקום העבודה או חזרה ממנו;
- (2) הצטיידות במזון, תרופות ומוצרים חיוניים וקבלת שירותים חיוניים;
- (3) קבלת שירות רפואי;
- (4) תרומת דם;
- (5) הפגנה;
- (6) הליך משפטי;
- (7) הגעה לכנסת;

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

- 8) טיפול במסגרת רווחה;
- 9) יציאה עד 100 מטר ממקום המגורים, לזמן קצר, של יחיד או של אנשים הגרים באותו מקום;
- 10) יציאה לחתונה, הלוויה או ברית, תפילה בסמוך למקום המגורים או טבילת אישה במקווה בתיאום מראש;
- 11) סיוע רפואי לאדם אחר או סיוע לאדם עם קושי או מצוקה הדורשים סיוע;
- 12) פעילות חינוך חריגה המנויה בצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "צו הגבלת מוסדות חינוך");¹
- 13) העברה של קטין שהוריו חיים בנפרד בין בניהם;
- 14) העברה של קטין שהורו נדרש לצאת לצורך חיוני ואין במקום המגורים אחראי שניתן להשאיר את הקטין בהשגחתו.
- בתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע קנס בסך 500 ש"ח בגין הפרה של כל אחת מהוראות המשנה של תקנה זו.
- ג. שהייה במקום המפורט בתקנה 2א לתקש"ח הגבלת פעילות. תקנה 2א האמורה אוסרת על שהייה בגן ציבורי וחוף ים – אלא אם הם בתחום 100 המטרים מבית המגורים של האדם, גן שעשועים ומקומות או עסקים שהפעלתם נאסרה לפי תקנה 5א) לתקש"ח הגבלת פעילות, כמפורט לעיל בסעיף-קטן (א).
- בתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע קנס בסך 500 ש"ח בגין הפרה זו.
- ד. תפילה במקום שאינו מקום מגורים ואינו מקום פתוח,² וזאת בניגוד לתקנה 2ב לתקש"ח הגבלת פעילות.
- בתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע קנס בסך 500 ש"ח בגין הפרה זו.

¹ סעיף 4 לצו הגבלת מוסדות חינוך מסמך את מנכ"ל משרד החינוך או מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לאשר פעילות במוסד חינוך או במסגרת חינוך בלתי פורמלי. סעיף 5 לצו הגבלת מוסדות חינוך מאפשר את המשך הפעלתם של מוסדות החינוך הבאים: פעילויות חינוך בלתי פורמלי לילדי עובדים חיוניים בגילאי 3 עד 12 שנה; פנימיות לתלמידים ללא עורף משפחתי; מרכזי חירום לילדים ונוער בסיכון; פעילויות חינוך בלתי פורמלי בקבוצות של עד 10 משתתפים שיפעילו מתנדבים במתקנים שיאשרו מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הבריאות.

² ההוראה הרלוונטית לעניינו מתוך תקנה 3 לתקש"ח הגבלת פעילות היא ההוראה המובאת בתקנה 13(1) ובה מצוין כי יש לשמור מרחק של שני מטרים לפחות בין אדם לאדם, ככל האפשר, ולמעט בין אנשים הגרים באותו מקום.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

ה. הפעלת שירות תחבורה ציבורית בניגוד לתקנה 33 לתקש"ח הגבלת פעילות. תקנה 33 האמורה אוסרת על הפעלת שירות תחבורה ציבורית, וזאת בכפוף לחריגים הבאים: האחד, שירותי תחבורה ציבורית אשר הוחרגו על-ידי שר התחבורה; השני, שירות הסעה לעובדים למקום עבודתם וחזרה ממנו; השלישי, הפעלת מונית עם נוסע אחד או שניים (בתנאים מסוימים כמפורט בתקנה).

בתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע קנס בסך 5,000 ש"ח בגין הפרה זו.

מדיניות האכיפה

בהמשך לסדרת דיונים והתייעצויות, בהשתתפות נציגי הפרקליטות, בהובלת עו"ד חיים ויסמונסקי, נציגי חטיבת החקירות, חטיבת התביעות והייעוץ המשפטי במשטרת ישראל, גבי לילך וגנר ממחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט פלילי), סוכם על עדכון מדיניות האכיפה בנוגע להפרות הוראות של משרד הבריאות בנוגע למאבק בנגיף הקורונה (COVID-19), וזאת בהמשך למסמך המדיניות שהפיץ מ"מ פרקליט המדינה ביום 8.3.2020 על דעת היועץ המשפטי לממשלה, ובהמשך למסמך המדיניות הראשון שהופץ על-ידי ביום 17.3.2020.

להלן עיקרי המדיניות:

1. המקרים שבהם נכון יהיה לפתוח בחקירה בגין עבירה על סעיף 218 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (מעשה העלול להפיץ מחלה), ולא לפעול במסלול של אכיפה מנהלית:

- א. מקרה שבו חולה מאובחן הפר הוראת אשפוז ביתי, הוראת אשפוז במלונית, או כמובן אשפוז בבית-חולים.
- ב. מקרה שבו חולה שיקר בעניין מהותי או הסתיר מידע מהותי בחקירתו האפידמיולוגית והטעה בכך את משרד הבריאות לגבי בידודם של אנשים נוספים.
- ג. מקרה שבו אדם הפיק או ארגן או ערך התכנסות גדולה במיוחד או שתוכננה להיות גדולה במיוחד (כמה עשרות אנשים) מעבר למותר לפי סעיף 3א לצו בריאות העם. לעניין סעיף קטן זה:

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

(1) על יחידת החקירות לוודא כי במסגרת החקירה ייבחנו וייאספו ראיות בנוגע לתבחינים כדלקמן: האם המפיק או המארגן הוזהר מראש; האם זהו עסקו של המפיק או המארגן; מהי כמות האנשים אשר הייתה בהתכנסות; האם מדובר בהפרה חוזרת.

(2) במקרה של הפרה חוזרת (החל מההפרה השנייה), יש לחקור באזהרה גם בעבירת הפרת הוראה חוקית (לפי סעיף 287 לחוק העונשין).

ד. הפעלה חוזרת, לאחר הטלת קנס לראשונה, של מקום, עסק או שירות תחבורה ציבורית (למשל, בר, דיסקוטק, אולם אירועים, שירות אוטובוסים וכדומה), בניגוד לתקנות 5(א) ו-33 לתקש"ח הגבלת פעילות, וזאת כאשר במקום, בעסק או בתחבורה הציבורית שהו עשרות רבות של אנשים באותו הזמן, ללא הקפדה על כללי הריחוק בין באי המקום (או לכל הפחות, ללא אינדיקציה לנקיטת פעולה מצד המפעיל להפחתת הסיכון לבריאות הציבור).

ה. מקרים חריגים בחומרתם של הפרה מכוונת של הנחיות משרד הבריאות, וכן מקרים של הפרות אחרות שלא נמנו לעיל החוזרות על עצמן פעמים רבות. לעניין סעיף קטן זה:

(1) פתיחה בחקירה בגין מקרה כזה תאושר בידי מנהל מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה (המלווה את עבודת המטה בנוגע לאכיפת עבירות הקשורות לנגיף הקורונה). במקרה שיוחלט על אי פתיחה בחקירה – יש לבחון אם ניתן להטיל קנס מנהלי במקום. יצוין, כי ככלל לא תיפתח חקירה בעבירה על סעיף 218 לחוק העונשין בגין הפרת הוראותיהן של תקנה 2 ו-2א לתקש"ח הגבלת פעילות.

(2) הגשת כתב אישום בגין מקרה כזה תאושר בידי המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים).

ויודגש:

- א. עסקינן בשאלת הפתיחה בחקירה לפי סעיף 218, ולא בהעמדה לדין.
- ב. מובן כי אם יתברר שהמעשה לא הדביק בפועל אף אדם, או שנערכה התכנסות שבה לא היה בפועל אף חולה, הדבר עשוי להשפיע על שיקולי העמדה לדין בדיעבד.
- ג. אין באמור לעיל כדי לשלול את סמכויותיהם של קציני משטרה להורות על סגירת מקומות, בין אם בהתאם לקבוע בסעיף 78 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 ובין אם בהתאם לקבוע בסעיף 23 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

2. דינו של מפר חוזר – פעמיים, שלוש ויותר:

- א. המנגנון שנקבע בסעיף 5 לתקש"ח אכיפה מנהלית מתייחס לעבירה חוזרת ובסעיף 6 לעבירה נמשכת ומחיל את ההוראות הכלליות של חוק העבירות המנהליות.
 - ב. במקרה של שתי הפרות – יש מקום להטיל שני קנסות, ולא לעבור עוד לאכיפה פלילית. זאת, אלא אם מדובר בהפרה שנייה על-ידי מפעיל מקום, עסק או תחבורה ציבורית, בהתאם לנסיבות שפורטו לעיל כמצדיקות פתיחה בחקירה בגין עבירה על סעיף 218 לחוק העונשין.
 - ג. במקרה של שלוש הפרות – נכון לשקול פתיחה בחקירה פלילית בעבירה לפי תקש"ח אכיפה מנהלית או תקש"ח הגבלת פעילות (השוו עם סעיף 5.2.6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3041 בנושא אכיפת עבירות מנהליות). יובהר כי אם הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, הקנסות לא יבוטלו והמפר יועמד לדין בגין ההפרה השלישית בלבד. עם זאת, ככל שעדיין לא הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, ניתן יהיה להעמיד לדין את המפר בגין שלוש ההפרות יחדיו.
3. המדיניות לגבי דינו של מפר שביצע עבירה נלווית לצד עצם ההפרה המקימה קנס מנהלי – למשל הפריע לשוטרים והכשילו, תקף את השוטרים, ביצע עבירה של העלבת עובד ציבור וכו' :
- א. הגורם האוכף במקום (שוטרים / מפקח של משרד הבריאות) ימסור את הודעת הקנס למפר, ויעביר את ההכרעה בדבר העבירה הנלווית בנפרד אל התובע המוסמך (בין אם בתביעות ובין אם בפרקליטות, בהתאם לסוג העבירה הנלווית).
 - ב. המטרה בפעולה זו היא הימנעות מכפל הליכים, אחד לגבי ההפרה מנהלית (למשל במקרה שבו ביקש מקבל הקנס להישפט) והשני לגבי העבירה הנלווית.
 - ג. התובע המוסמך אשר יעיין בתיק הנלווה, יוודא – בטרם החלטה בנוגע להגשת כתב אישום בגין התיק הנלווה – האם הוגשה בקשה להישפט בגין הקנס המנהלי. ככל שהוגשה בקשה כזו, יש לפעול להגשת כתב אישום אחד, הן לגבי העבירה המנהלית והן לגבי העבירה הנלווית. זאת, כדי למנוע כפל הליכים.

מדינת ישראל

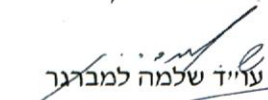
משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

4. בכל הנוגע להפרות שבוצעו לפני כניסת תקש"ח אכיפה מנהלית לתוקף:

- א. ככל שמדובר בהפרה אחת בלבד – למעשה אין מדובר בעבירה של הפרת הוראה חוקית, או בכל עבירה פלילית אחרת, ועל כן דין התיק יהיה להיסגר (ככל שנפתח תיק פל"א). זאת, אלא אם תתקיימנה נסיבות חריגות המצדיקות העמדה לדין לפי סעיף 218 לחוק העונשין.
- ב. ככל שמדובר בשתי הפרות – אם לאחר הפעם הראשונה, נתן השופט / פקח משרד הבריאות הוראה להיוותר בבידוד, אזי ניתן לראות בהוראה זו (שניתנת מכוח סמכותו של הפקח/השופט לפי פקודת בריאות העם) כ"הוראה חוקית" שהפרתה – משמעה עבירה של הפרת הוראה חוקית. במלים אחרות, במקרה כזה ניתן יהיה להעמיד לדין על הפרה אחת של הוראה חוקית. במקרה כזה, התיק יטופל בחטיבת התביעות במשטרת-ישראל.
- ג. ככל שמדובר בשלוש הפרות (ככל הנראה יש רק שני תיקים כאלה) – אם לאחר הפעם הראשונה, נתן השופט / פקח משרד הבריאות הוראה להיוותר בבידוד, אזי ניתן לראות בהוראה זו (שניתנת מכוח סמכותו של הפקח/השופט לפי פקודת בריאות העם) כ"הוראה חוקית" שהפרתה – משמעה עבירה של הפרת הוראה חוקית. במקרה כזה, יישקל בחיוב להגיש כתב-אישום בגין שתי עבירות של הפרת הוראה חוקית. התיקים יטופלו בחטיבת התביעות.

יודגש, כי ההוראות הקבועות לעיל בכל הנוגע להטלת קנסות מנהליים נכונות **הן כלפי בגירים והן כלפי קטינים**. עם זאת, שאלת העמדתו לדין של קטין תיבחן בהתאם לשיקולים הנהוגים על-פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 ותכליותיו.

בכבוד רב,

ע"ד שלמה למברגר
המשנה לפרקליט המדינה

(עניינים פליליים)

העתקים:

מ"מ פרקליט המדינה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

כ"ט בניסן התש"ף
23 באפריל 2020

סמך: 2020-1140

לכבוד

פרקליטי המחוזות ומנהלי המחלקות בחטיבה הפלילית
תנ"צ דודו בואני, רח"ט חקירות, משטרת ישראל
תנ"צ דדו זמיר, רח"ט תביעות, משטרת ישראל

שלום רב,

**הנדון: עדכון מדיניות האכיפה לאחר כניסתן לתוקף של תקנות לשעת חירום
בנוגע להפרות של צווים מכוח פקודת בריאות העם, הגבלת פעילות ואכיפה מנהלית**

עדכון מס' 2

כללי

כידוע, בחודשים האחרונים נאבקה מדינת ישראל בהתפשטותו של נגיף הקורונה (COVID-19) בישראל. אחת הדרכים המרכזיות שמאפשרות את הפחתת מהירות התפשטות הנגיף היא אכיפה פלילית נמרצת בכל הנוגע להפרות של עבירות פליליות אשר נקבעו במטרה למנוע את התפשטות הנגיף. ההוראות אשר נקבעו כעבירות פליליות מופיעות באחד מארבעת המקורות הבאים:

- א. תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה)), התש"ף-2020 (להלן: "תקש"ח אכיפה מנהלית").
- ב. צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד ביתי והוראות שונות) (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "צו בריאות העם") אשר הוצא מכוח פקודת בריאות העם מס' 40 לש' 1940 (להלן: "פקודת בריאות העם").
- ג. תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן: "תקש"ח הגבלת פעילות").
- ד. תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה), התש"ף-2020 (להלן: "תקש"ח בידוד מטעם המדינה").

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

בהמשך המסמך תפורט מדיניות האכיפה אשר גובשה בהשתתפות נציגי הפרקליטות, בהובלת עו"ד חיים ויסמונסקי, ונציגים מחטיבת החקירות, חטיבת התביעות והייעוץ המשפטי במשטרת ישראל, לצד עו"ד לילך וגנר ממחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט פלילי). מדיניות זו גובשה בהמשך למסמך המדיניות שהפיץ מ"מ פרקליט המדינה ביום 8.3.2020 על דעת היועץ המשפטי לממשלה.

העבירות הפליליות

להלן נפרט את העבירות הפליליות המרכזיות הקבועות במקורות המוזכרים לעיל:

א. סעיף 2(ד) לצו בריאות העם קובע כי **"אדם המצוי בבידוד ישהה בבידוד בבית מגורים או במקום אחר שניתן לקיים בו את תנאי הבידוד"**. תקנה 1 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי הפרת הוראת סעיף 2(ד) לצו בריאות העם היא עבירה פלילית שדינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

ב. סעיף 3 לצו בריאות העם קובע כי **"על אדם המצוי בבידוד לדווח למשרד הבריאות על קיום הוראות צו זה, ובכלל זה מקום מגוריו, מועד הגעתו לישראל כאמור בסעיף 2(ג) או מועד המגע האחרון עם חולה, לפי העניין, ותקופת הבידוד"**. סעיף 3 האמור מוסיף וקובע הוראות לגבי אופן הדיווח ולגבי אדם אשר שב לישראל ואין לו מקום מגורים קבוע בישראל. תקנה 1 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי הפרת הוראת סעיף 3 לצו בריאות העם היא עבירה פלילית שדינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 3,000 ₪ בצדה.

ג. סעיפים 3ה(1)(ג) עד (3) לצו בריאות העם קובעים כי **"מחזיק או מפעיל של מקום הפתוח לציבור, אשר פועל במבנה שחלה לגבי השוהים בו חובת חבישת מסיכה"** יפעל לפי ההוראות הבאות:

- 1) לא יכניס למבנה אדם שאינו חובש מסיכה, אלא אם הוא פטור מחובת חבישת מסיכה;
- 2) לא ייתן שירות לאדם שאינו חובש מסיכה, אלא אם הוא פטור מחובת חבישת מסיכה;
- 3) יתלה במקומות בולטים לעין במקום, לרבות בכניסה אליו, מודעה בדבר חובת חבישת מסיכה במקום.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

תקנה 1 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי הפרות של סעיפים 3ה(1)(ג) עד (3) לצו בריאות העם הינן עבירות פליליות שדינן שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 500 ש"ח בצדה.

ד. סעיף 3א לצו בריאות העם קובע כי אין לקיים התכנסות בין-לאומית בישראל או התקהלות באולם אחד של שני אנשים או יותר, למעט אנשים הגרים באותו מקום.¹ תקנה 2(א) לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי "שוטר רשאי להורות על התפזרות של התקהלות או התכנסות בין-לאומית שנעשית בניגוד לסעיף 3א לצו בריאות העם", ואילו תקנה 2(ב) לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי "מי שסירב להוראות שוטר כאמור", מבצע עבירה פלילית שדינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 1,000 ש"ח בצדה.

ה. סעיף 3ה(א)(1) עד (3) לצו בריאות העם קובע חובת חבישה של מסכה במקומות הבאים בלבד:

- 1) מבנה שאינו מקום מגוריו של האדם או מקום שהייה קבוע אחר שלו.
- 2) אוטובוס, רכבת נוסעים או כלי רכב אחר המשמש למתן שירותי הסעה לנוסעים המיועדים לשירות הציבור.
- 3) בהתקהלות במקום פתוח, כגון עמידה בתור מחוץ לחנות או הפגנה. יובהר כי שהייה במקום פתוח שאינה במסגרת התקהלות (למשל במסגרת יציאה להתאווורות במרחק 100 מטרים מן הבית) אינה מחייבת חבישת מסכה, כי אם נשיאתה בלבד בהתאם לסעיף 3ה(ב1) לצו בריאות העם, שיפורט בהמשך.

לצד זאת, נקבע בצו בריאות העם כי הוראת חבישת מסכה לא תחול על הבאים:

- 1) קטיף מתחת לגיל 6 שנים.

¹ סעיף 3א לצו בריאות העם קובע הוראות רבות נוספות לגבי אופן ביצוען של התכנסויות והתקהלויות. כך למשל, נקבע כי "במקום למכירת מזון, בבית מרקחת, בחנות אופטיקה, במעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים, בחנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה, המחזיק או המפעיל של המקום יקפיד, ככל האפשר, על שמירת מרחק של 2 מטרים לפחות בין אנשים שאינם גרים באותו מקום, לרבות בתורים, ולשם כך יסמן מקומות לעמידה באזור הקופות הרושמות ובאזור שבו יש תור"; עוד נקבע בסעיף זה כי "אפשר לערוך הלוויה במקום פתוח בלבד ובהשתתפות של עשרים אנשים לכל היותר; אפשר לערוך ברית בהשתתפות של עשרה אנשים לכל היותר; הלוויה או ברית כאמור ייערכו בשמירת מרחק של 2 מטרים בין אדם לאדם, ככל האפשר". כן נקבע כי "ניתן לקיים תפילה במקום פתוח בלבד, בהשתתפות של תשעה עשר אנשים לכל היותר ובשמירת מרחק של 2 מטרים לפחות בין אדם לאדם".

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

- (2) אדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה או מנוע לכסות את הפה ואת האף.
- (3) אדם השוהה במקום סגור או מופרד (למשל כלי רכב או חדר במבנה), בלא אדם נוסף, או עם אנשים הגרים באותו מקום איתו בלבד.
- (4) אדם המשתתף בשידור באמצעי תקשורת שנדרש לדבר בשידור.
- (5) שני עובדים העובדים בקביעות בחדר אחד במקום עבודה ובלבד שיישמר ביניהם מרחק של 2 מטרים לפחות. עם זאת, יובהר כי בצאתם של העובדים מחדרם הקבוע חלה עליהם חובת חבישה של מסכה.
- (6) אדם המבצע פעילות ספורט לבדו, עם אדם קבוע אחד או עם אנשים הגרים באותו מקום המבצעים יחד פעילות ספורט.
- תקנה 2א לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי הפרה של החובה המפורטת לעיל בדבר חבישת מסכה הינה עבירה פלילית שדינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 200 ש"ח בצדה.
- יודגש כי בתקנה 2א(ב) לתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע כי לא יוטל בשל עבירה זו קנס "אלא אם כן הומצאה לנקנס התראה ולפיה אם יעבור את העבירה בפעם השנייה, יוטל עליו קנס בשל אותה עבירה".

1. סעיף 3ה(ב1) לצו בריאות העם קובע חובת נשיאה של מסכה בכל שאר המקומות מחוץ למקום המגורים הקבוע, שאינם המקומות המנויים לעיל שבגינם חלה חובת חבישה של מסכה.

על אף האמור, אין חובה לשאת מסכה במקרים הבאים :

- (1) קטין מתחת לגיל 6 שנים.
- (2) אדם שמחמת מוגבלות נפשית, שכלית או רפואית מתקשה או מנוע לכסות את הפה ואת האף.
- (3) אדם המבצע פעילות ספורט לבדו, עם אדם קבוע אחד או עם אנשים הגרים באותו מקום המבצעים יחד פעילות ספורט.
- תקנה 2א לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי הפרה של החובה המפורטת לעיל בדבר נשיאת מסכה הינה עבירה פלילית שדינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 200 ש"ח בצדה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

יודגש, כי בתקנה 2א(ב) לתקש"ח אכיפה מנהלית נקבע כי לא יוטל בשל עבירה זו קנס **"אלא אם כן הומצאה לנקנס התראה ולפיה אם יעבור את העבירה בפעם השנייה, יוטל עליו קנס בשל אותה עבירה"**.

ז. תקנה 5א(א) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי אסור להפעיל את המקומות הבאים: קניון (למעט מקום למכירת מזון, בית מרקחת או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה המצויים בקניון); דיסקוטק; בר; פאב; אולם אירועים; מכון כושר; בריכת שחייה; פארק מים; גן חיות; ספארי; פינת חי; בית מרחץ; בית קולנוע; תיאטרון; ספרייה; מוזאון ומוסד תרבות אחר; פארק שעשועים; לונה פארק; גני שעשועים ומתקני שעשועים; עסק לטיפול לא-רפואי בגוף האדם, לרבות טיפולי רפואה אלטרנטיבית; מקום לעריכת מופעים וירידים; כלי שיט ציבורי; רכבל; שמורת טבע; גן לאומי; אתר מורשת, ומקום שיש בו אטרקציה תיירותית; שוק קמעונאי הפתוח לציבור הרחב. יוער, כי נקבעו הוראות המאפשרות להפעיל בתנאים מסוימים גן חיות, ספארי או גן לאומי לשם קיום פעילות במקום פתוח המיועדת לאדם עם מוגבלות.

תקנה 6(1) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי **"המפעיל מקום או עסק, בעצמו או באמצעות אחר, בניגוד לתקנה 5א(א)"** – דינו שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

ח. תקנה 5א(1א) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי **"לא יפעיל אדם חנות שאינה כאמור בתקנת משנה (ב)2 או (2א) או מעבדת תיקונים, בדרך של פתיחתה לציבור; אדם רשאי להפעיל חנות או מעבדת תיקונים בהזמנה מראש באמצעות טלפון או המרשתת (אינטרנט), בשירות משלוחים בלבד ובלא איסוף מהחנות או מהמעבדה"**.

תקנה 6(1) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי **"המפעיל חנות או מעבדת תיקונים בדרך של פתיחתה לציבור, בעצמו או באמצעות אחר, בניגוד לתקנה 5א(1א)"** – דינו שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

² תקנת משנה 5(ב)2 קובעת תנאים לפתיחת "מקום למכירת מזון, בית מרקחת, חנות אופטיקה או חנות שעיקר עיסוקה מכירת מוצרי היגיינה וכן מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים". תקנת משנה 5(ב)2א קובעת תנאים לפתיחה של מקום או עסק שעיקר עיסוקם במכירת ציוד מידע ותקשורת; ציוד אודיו ווידאו; מחשבים, ציוד היקפי, תוכנה וציוד תקשורת; טקסטיל לבית; כלים ממתכת, צבעים וזכוכית; שטיחים, מרבדים וחיפויי קיר ורצפה; רהיטים; מוצרי חשמל וגז ביתיים; כלי בית וכן מוצרים אחרים לבית, למעט צעצועים ומשחקים; חפצי תרבות ופנאי; ספרים, עיתונים, ציוד משרדי וצורכי כתיבה; ציוד ספורט ואופניים; כלי נגינה; מוזיקה וסרטים על גבי מדיה; אבזרים רפואיים; מכבסה; מתפרה; סנדלרייה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

ט. תקנה 33 לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי "לא יפעיל רופא מרפאה או חדר ניתוח לשם מתן טיפול המיועד לצורך אסתטי, אלא אם כן הטיפול נדרש לצורך בריאותי חיוני, והכול בכפוף לתנאי הרישוי של המרפאה או של חדר הניתוח".

תקנה 6(1) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי "המפעיל מרפאה או חדר ניתוח המיועד לצורך אסתטי בניגוד לתקנה 33" – דינו שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

י. תקנה 2 לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת מה הן המטרות והפעולות שבגינן מותרת יציאה ממקום המגורים, ואלה הן:

(1) הגעה למקום עבודה שהותר לעבוד בו, וחזרה ממנו; הגעה של עובד או מועמד לעבודה למקום עבודה לביצוע עבודות תחזוקה חיוניות ותיקונים דחופים; הסעה של עובד למקום עבודה כאמור;

(2) רכישת מוצר או קבלת שירות במקום שפעילותו הותרה לפי תקנות אלה או לפי צו בריאות העם;

(3) קבלת שירות רפואי;

(4) תרומת דם;

(5) הפגנה;

(6) הליך משפטי;

(7) הגעה לכנסת;

(8) לצורך טיפול במסגרת רווחה;

(9) פעילות ספורט של יחיד, של יחיד עם אדם קבוע אחד בלבד, או של אנשים הגרים באותו מקום, ולמרחק של עד 500 מטרים ממקום המגורים;

(10) יציאה ממקום מגורים, של יחיד או של אנשים הגרים באותו מקום, לזמן קצר ולמרחק של עד 100 מטרים ממקום המגורים ולמרחב הציבורי;

(11) יציאה להלוויה,³ לברית,⁴ לחתונה⁵ או למקווה גברים, ובלבד שבכל עת לא ישהו במתחם המקווה מעל 3 אנשים והמקווה פועל בכפוף לכל דין, וכן יציאת אישה

³ סעיף 3(3) לתקש"ח הגבלת פעילות קובע כי: "הלוויה תיערך במקום פתוח בלבד ובהשתתפות של עד עשרים אנשים". ראו עוד בעניין זה את סעיף 3א(ג)(11) לצו בריאות העם.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

לטבילה במקווה נשים ובלבד שתיאמה מראש את מועד הגעתה והמקווה פועל בכפוף לכל דין ;

12) יציאה לתפילה לפי תקנה 2ב(א) לתקש"ח הגבלת פעילות. תקנה זו קובעת כי - "לא יתפלל אדם יחד עם אדם נוסף או יותר במקום שאינו מקום מגוריו, למעט תפילה בשטח פתוח במרחק של עד 500 מטרים ממקום מגוריו או ממקום עבודתו, בהשתתפות של עד 19 אנשים ובשמירת מרחק של 2 מטרים לפחות בין אדם לאדם";

13) יציאה לצורך סיוע רפואי לאדם אחר או סיוע לאדם עם קושי או מצוקה הדורשים סיוע ;

14) יציאה לפעילות מותרת או לפעילות שניתן לה אישור, לפי צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (הגבלת פעילות מוסדות חינוך) (הוראת שעה), התש"ף-2020,⁶ צו בריאות העם או תקש"ח הגבלת פעילות.

15) העברה של קטין, שהוריו חיים בנפרד, על ידי אחד מהוריו, לביתו של ההורה השני ;

16) העברה של קטין שההורה האחראי עליו נדרש לצאת לצורך חיוני הנמנה לעיל ואין במקום המגורים אחראי שניתן להשאיר את הקטין בהשגחתו.

תקנה 216) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי יציאה ממקום המגורים למטרה או לפעולה שאינה מנויה בתקנה 2 ובניגוד להוראות תקנה 2 היא עבירה פלילית שדינה מאסר שישה חודשים או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 500 ש"ח בצדה.

יא. תקנה 2א לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כדלקמן :

1) לא ישהה אדם ב"גן ציבורי וחוף ים, אלא אם כן המקום נמצא במרחק של 100 מטרים ממקום המגורים".

⁴ סעיף 4(4) לתקש"ח הגבלת פעילות קובע כי: "ברית מילה תיערך בהשתתפות של עד עשרה אנשים". ראו עוד בעניין זה את סעיף 3א(ג)(11) לצו בריאות העם.

⁵ סעיף 2ב(ב) לתקש"ח הגבלת פעילות קובע כי: "לא ישתתף אדם בחתונה במרחב הציבורי, למעט חתונה בשטח פתוח בהשתתפות של עד 19 אנשים ובשמירת מרחק של 2 מטרים לפחות בין אדם לאדם". ראו עוד בעניין זה את סעיף 3א(ג)(13) לצו בריאות העם.

⁶ סעיף 4 לצו הגבלת מוסדות חינוך מסמך את מנכ"ל משרד החינוך או מנכ"ל משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים לאשר פעילות במוסד חינוך או במסגרת חינוך בלתי פורמלי. סעיף 5 לצו הגבלת מוסדות חינוך מאפשר את המשך הפעלתם של מוסדות החינוך הבאים: פעילויות חינוך בלתי פורמלי לילדי עובדים חיוניים בגילאי 3 עד 12 שנה; פעילויות לילדי עובדים חיוניים מגיל לידה עד שלוש שנים במקום המשמש או הנועד לשמש מקום שהייה יומי לחינוך ולטיפול בפעוטות, בתנאים מסוימים; פנימיות לתלמידים ללא עורף משפחתי; מרכזי חירום לילדים ונוער בסיכון; פעילויות חינוך בלתי פורמלי בקבוצות של עד 10 משתתפים שיפעילו מתנדבים במתקנים שיאשרו מנכ"ל משרד החינוך ומנכ"ל משרד הבריאות; פעילות השגחה על קבוצה קבועה הכוללת ילדים השוהים יחד באותו מקום מגורים או ב-3 מקומות מגורים לכל היותר, ובלבד שהפעילות תתקיים במקום המגורים של מבצע הפעילות כאמור או של מי מהילדים הנכללים בקבוצה כאמור.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

2) לא ישהה אדם ב"גן שעשועים או מקום או עסק שפעילותו אסורה לפי תקנה 5(א) או 1(א)". הוראות תקנה 5(א) ו-5(א1) פורטו לעיל, ועיקרן איסור הפעלת מקומות כמו קניון (למעט חנויות ספציפיות בקניון), דיסקוטק, אולם אירועים וכדומה.

תקנה 6(3) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כעבירה פלילית שהייה במקומות המפורטים בתקנה 2 לתקש"ח הגבלת פעילות, ובניגוד לתנאים המנויים בה. דינה של עבירה פלילית זו מאסר שישה חודשים או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 500 ש"ח בצדה.

יב. תקנה 3 לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כי יש להפעיל "אוטובוסים, רכבות נוסעים ושירותי הסעה לנוסעים המיועדים לשירות לציבור" בהתאם להוראות שר התחבורה. עוד נקבעו בתקנה זו התנאים להפעלת שירות הסעה לעובדים למקום עבודתם וחזרה ממנו ולהפעלת מוניות. תקנה 6(5) לתקש"ח הגבלת פעילות קובעת כעבירה פלילית הפעלת שירות תחבורה ציבורית בניגוד לתקנה 3 האמורה – דינה שישה חודשי מאסר או קנס. תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

יג. תקנה 7 לתקש"ח בידוד מטעם המדינה קובעת כי "חוזר אשר הפר את הוראת הנציג המוסמך לשהות במקום בידוד מטעם המדינה או אדם המצוי בבידוד שאינו חוזר אשר הפר את הוראת הרופא המוסמך לשהות בבידוד במקום בידוד מטעם המדינה" – דינם מאסר שישה חודשים או קנס.

תקנה 3 לתקש"ח אכיפה מנהלית קובעת כי המדובר בעבירה מנהלית, והתוספת לתקנות אלה קובעת קנס בסך 5,000 ש"ח בצדה.

מדיניות האכיפה

1. המקרים שבהם נכון יהיה לפתוח בחקירה בגין עבירה על סעיף 218 לחוק העונשין, התשל"ז – 1977 (מעשה העלול להפיץ מחלה), ולא לפעול במסלול של אכיפה מנהלית:

א. מקרה שבו חולה מאובחן הפר הוראת אשפוז ביתי, הוראת אשפוז במלונית, או כמובן אשפוז בבית-חולים.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

ב. מקרה שבו חולה שיקר בעניין מהותי או הסתיר מידע מהותי בחקירתו האפידמיולוגית והטעה בכך את משרד הבריאות לגבי בידודם של אנשים נוספים.

ג. מקרה שבו אדם הפיק או ארגן או ערך התכנסות גדולה במיוחד או שתוכננה להיות גדולה במיוחד (כמה עשרות אנשים) מעבר למותר לפי סעיף 3א לצו בריאות העם. לעניין סעיף קטן זה:

(1) על יחידת החקירות לוודא כי במסגרת החקירה ייבחנו וייאספו ראיות בנוגע לתבחינים כדלקמן: האם המפיק או המארגן הוזהר מראש; האם זהו עסקו של המפיק או המארגן; מהי כמות האנשים אשר הייתה בהתכנסות; האם מדובר בהפרה חוזרת.

(2) במקרה של הפרה חוזרת (החל מההפרה השנייה), יש לחקור באזהרה גם בעבירת הפרת הוראה חוקית (לפי סעיף 287 לחוק העונשין).

ד. הפעלה חוזרת, לאחר הטלת קנס לראשונה, של מקום, עסק או שירות תחבורה ציבורית (למשל, בר, דיסקוטק, אולם אירועים, שירות אוטובוסים וכדומה), בניגוד לתקנות 5(א) ו-33 לתקש"ח הגבלת פעילות, וזאת כאשר במקום, בעסק או בתחבורה הציבורית שהו עשרות רבות של אנשים באותו הזמן, ללא הקפדה על כללי הריחוק בין באי המקום (או לכל הפחות, ללא אינדיקציה לנקיטת פעולה מצד המפעיל להפחתת הסיכון לבריאות הציבור).

ה. מקרים חריגים בחומרתם של הפרה מכוונת של הנחיות משרד הבריאות, וכן מקרים של הפרות אחרות שלא נמנו לעיל החוזרות על עצמן פעמים רבות. לעניין סעיף קטן זה:

(1) פתיחה בחקירה בגין מקרה כזה תאושר בידי מנהל מחלקת הסייבר בפרקליטות המדינה (המלווה את עבודת המטה בנוגע לאכיפת עבירות הקשורות לנגיף הקורונה). במקרה שיוחלט על אי פתיחה בחקירה – יש לבחון אם ניתן להטיל קנס מנהלי במקום. יצוין, כי ככלל לא תיפתח חקירה בעבירה על סעיף 218 לחוק העונשין בגין הפרת ההוראות המתוארות לעיל בסעיפים ג', ה', ו', י"ו-י"א בפרק תיאור העבירות במסמך זה.

(2) הגשת כתב אישום בגין מקרה כזה תאושר בידי המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים).

וידגש:

א. עסקינן בשאלת הפתיחה בחקירה לפי סעיף 218, ולא בהעמדה לדין.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

- ב. מובן כי אם יתברר שהמעשה לא הדביק בפועל אף אדם, או שנערכה התכנסות שבה לא היה בפועל אף חולה, הדבר עשוי להשפיע על שיקולי העמדה לדין בדיעבד.
- ג. אין באמור לעיל כדי לשלול את סמכויותיהם של קציני משטרה להורות על סגירת מקומות, בין אם בהתאם לקבוע בסעיף 78 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 ובין אם בהתאם לקבוע בסעיף 23 לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.

2. דינו של מפר חוזר – פעמיים, שלוש ויותר:

- א. המנגנון שנקבע בסעיף 5 לתקש"ח אכיפה מנהלית מתייחס לעבירה חוזרת ובסעיף 6 לעבירה נמשכת ומחיל את ההוראות הכלליות של חוק העבירות המנהליות.
- ב. במקרה של שתי הפרות – יש מקום להטיל שני קנסות, ולא לעבור עוד לאכיפה פלילית. זאת, אלא אם מדובר בהפרה שנייה על-ידי מפעיל מקום, עסק או תחבורה ציבורית, בהתאם לנסיבות שפורטו לעיל כמצדיקות פתיחה בחקירה בגין עבירה על סעיף 218 לחוק העונשין.
- ג. במקרה של שלוש הפרות – נכון לשקול פתיחה בחקירה פלילית בעבירה לפי תקש"ח אכיפה מנהלית או תקש"ח הגבלת פעילות (השוו עם סעיף 5.2.6 להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3041 בנושא אכיפת עבירות מנהליות). זאת, למעט הפרות של אי-חבישה או אי-נשיאה של מסכה, שבעניין יפורט להלן בס"ק ד'. יובהר כי אם הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, הקנסות לא יבוטלו והמפר יועמד לדין בגין ההפרה השלישית בלבד. עם זאת, ככל שעדיין לא הוטלו קנסות מנהליים בגין שתי ההפרות הקודמות, ניתן יהיה להעמיד לדין את המפר בגין שלוש ההפרות יחדיו.
- ד. בכל הנוגע להפרות של אי-חבישה או אי-נשיאה של מסכה, המתוארות לעיל בסעיפים ה' ו-ו' בפרק תיאור העבירות במסמך זה, הרי שככלל אין מקום לפתוח בחקירה פלילית בשל עבירות אלה, אלא לפעול במסלול של אכיפה מנהלית. עם זאת, מובן כי העובדה שהאדם לא חבש או לא נשא מסכה יכולה לשמש כנסיבה רלוונטית במקרה שתיפתח נגדו חקירה פלילית בגין עבירות אחרות המפורטות במסמך זה. כך, למשל, במקרה שבו חולה מאומת בנגיף הקורונה הפר הוראת אשפוז ביתי, הוראת אשפוז במלונית, או אשפוז בבית-חולים – הרי שאי-חבישת או אי-נשיאת המסכה תשמש כנסיבה רלוונטית (הגם שאינה עומדת לבדה) לבחינת מידת החרیגה מחובת הזהירות המוטלת על החשוד.

מדינת ישראל

משרד המשפטים המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים)

3. המדיניות לגבי דינו של מפר שביצע עבירה נלווית לצד עצם ההפרה המקימה קנס מנהלי – למשל הפריע לשוטר והכשילו, תקף את השוטר, ביצע עבירה של העלבת עובד ציבור וכו' :

א. הגורם האוכף במקום (שוטר / מפקח של משרד הבריאות) ימסור את הודעת הקנס למפר, ויעביר את ההכרעה בדבר העבירה הנלווית בנפרד אל התובע המוסמך (בין אם בתביעות ובין אם בפרקליטות, בהתאם לסוג העבירה הנלווית).

ב. המטרה בפעולה זו היא הימנעות מכפל הליכים, אחד לגבי ההפרה מנהלית (למשל במקרה שבו ביקש מקבל הקנס להישפט) והשני לגבי העבירה הנלווית.

ג. התובע המוסמך אשר יעיין בתיק הנלווה, יודא – בטרם החלטה בנוגע להגשת כתב אישום בגין התיק הנלווה - האם הוגשה בקשה להישפט בגין הקנס המנהלי. ככל שהוגשה בקשה כזו, יש לפעול להגשת כתב אישום אחד, הן לגבי העבירה המנהלית והן לגבי העבירה הנלווית. זאת, כדי למנוע כפל הליכים.

4. יודגש, כי ההוראות הקבועות לעיל בכל הנוגע להטלת קנסות מנהליים נכונות הן כלפי בגירים והן כלפי קטינים. עם זאת, שאלת העמדתו לדין של קטין תיבחן בהתאם לשיקולים הנהוגים על-פי חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 ותכליותיו.

בכבוד רב,

ע"ד שלמה למבוגר
המשנה לפרקליט המדינה

(עניינים פליליים)

העתקים :

מ"מ פרקליט המדינה

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי)

מאת:
נשלח:
נושא:

קבצים מצורפים:

המחלקה להנחיית תובעים
יום חמישי 07 מאי 2020 18:16
עדכונים - תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית
והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020, התש"ף-2020
נוהל הטלת קנסות מינהליים על-ידי הרשויות המקומיות - מעודכן ליום pdf.7.5.20; מכתב
לתובעים - אכיפת הוראות התו הסגול על-ידי הרשויות המקומיות.pdf; תקנות האכיפה -
מעודכן ליום pdf.7.5.20; תקנות הגבלת פעילות - מעודכן ליום doc.7-5-20; קובץ
התקנות-pdf.8540; צו בריאות העם.pdf

לתובעים ברשויות המקומיות שלום,

בהמשך להודעתנו האחרונה, המשורשרת מטה, נבקש להעביר הנחיות עדכניות בנושא האכיפה על-ידי מפקחי הרשויות
המקומיות, בהתאם לתקנות המעודכנות עד כה:

תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020,
התש"ף-2020 (להלן: "תקנות האכיפה"), צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה),
התש"ף-2020 (להלן: "הצו"), ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), תש"ף-2020 (להלן: "תקנות
הגבלת פעילות") – שנוסח משולב ומעודכן שלהם מצ"ב לנוחותכם.

מערך התקנות החדש כולל גם את האכיפה שעניינה "התו הסגול" – התנאים להפעלת מקום הפתוח לציבור, לשם הבטחת
מניעת התפשטות נגיף הקורונה – המצויה בסמכות מפקחים עירוניים מסוגים שונים, כפי שיפורט להלן.
ראו נא בעניין זה את מכתבנו המצ"ב אל כלל התובעים ברשויות המקומיות.

סמכות המפקחים ברשויות המקומיות

מפקחים עירוניים (עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 5(ב) לחוק העבירות המינהליות, או פקח עירוני, לרבות פקח מסייע,
שהוסמכו בהתאם לחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011) **יכולים לאכוף
לעת עתה, בהתאם לתיאום עם משטרת ישראל, את ההפרות הבאות:**

הפעלת מקום או עסק בניגוד לתקנה 5(א) לתקנות הגבלת פעילות;
הפעלת מקום או עסק בניגוד לתנאים שהוטלו עליו, בניגוד לתקנה 5(ב) לתקנות הגבלת פעילות;
שהייה במקום אסור בניגוד לתקנה 2א לתקנות הגבלת פעילות;
החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור, תוך הפרת ההוראות לעניין חובת עטיית מסיכה, בניגוד לסעיף 3ה(ג1) לצו
בריאות העם

מפקחים שהם עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 28(א)(2) ו-1(ב)(1) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968; או עובד רשות
מקומית שהוסמך לפי סעיף 3(א) לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית – סמכויות פקחים), התשס"ח-2008 **מוסמכים לאכוף**

אך ורק את הדברים הבאים:

הפעלת מקום או עסק בניגוד לתנאים שהוטלו עליו, בניגוד לתקנה 5(ב) לתקנות הגבלת פעילות;
החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור, תוך הפרת ההוראות לעניין חובת עטיית מסיכה, בניגוד לסעיף 3ה(ג1) לצו
בריאות העם

עבירות שמצויות בסמכות מפקח עירוני, אך לא יאכפו על ידם בשלב הנוכחי:
הפרות חובת בידוד או אי דיווח על בידוד – גם בשלב הנוכחי עבירות אלה לא יאכפו על-ידי מפקחים עירוניים, אולם הן
ניתנות להיאכף על-ידי צוותי שיטור עירוני (כאשר הקנסות מוטלים על-ידי השוטרים בלבד).

בצד זאת קיימים תחומי אכיפה שונים, **שאינם** בסמכות מפקח עירוני:
איסור התקהלות – בסמכות שוטרי בלבד
תפילה במרחב הציבורי – בסמכות שוטרי בלבד
הפרת הוראת הגורם המוסמך על שהייה במקום בידוד מטעם המדינה – בסמכות שוטרי בלבד.
איסור הפעלת תחבורה ציבורית – בסמכות שוטרי או מפקחי משרד התחבורה
אי עטיית מסיכה – בסמכות שוטרי בלבד

תשומת הלב לכך שבוטלו העבירות של איסור יציאה מהבית, הפעלת מרפאה או חדר ניתוח לשם מתן טיפולי אסתטיקה וחתונה במרחב הציבורי.

האכיפה על-ידי המפקחים העירוניים השונים תבוצע עפ"י הנוהל המצ"ב, בו מפורטות ההנחיות ליישום הוראות התקנות. בצד זאת, כאמור, נבקש להפנותכם למכתבנו המצ"ב, לתובעים וליועצים המשפטיים, עם תחילת האכיפה של הוראות "התו הסגול".

אכיפה באזורים מוגבלים

נדגיש, שהנוהל אינו כולל התייחסות לאכיפת התקנות באזור מוגבל, כמשמעו בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), תש"ף-2020. ברשות שהוכרזה כאזור מוגבל נקבעו איסורים נרחבים יותר, גם בנושא הפעלת עסקים, ואיסורים אלה יכולים להיאכף על ידי הפקחים העירוניים, שנקבעו בתקנות. לכן, ברשויות אלה, על התובעים לתת לכך את הדעת ומוזמנים לפנות אלינו לקבלת הנחיות ספציפיות.

תנאים בסיסיים לאכיפה

נבקש להבהיר את המובן מאליו –

רשות מקומית שאינה מעסיקה תובע בימים אלה, אינה יכולה לפעול לאכיפת העבירות באמצעות הטלת קנסות מנהליים, גם אם יש לה מפקחים מוסמכים לצורך העניין!

זאת, משום שבמצב זה לא קיימת, הלכה למעשה, יכולת בחינה של פעילות הפיקוח ואין לנקנס אפשרות למצות את זכויותיו על פי החוק (בין באמצעות בקשה לביטול הודעת הקנס ובין באמצעות בקשה להישפט).

בנוסף, ובשים לב להרחבת סמכויות הפיקוח של עובדי הרשויות המקומיות, תנאי לתחילת פעילות אכיפה על ידי פקח עירוני, מכל הסוגים, הוא כי הפקח קיבל את ההסמכה המתאימה ועבר הכשרה כנדרש בהתאם להוראות הדין המסמך הרלוונטי וכי הוא מכיר היטב את נוהל האכיפה, את העבירות שבסמכותו לאכוף, ואת דרכי האכיפה. פקח שלא עבר את ההכשרה הנדרשת לצורך הסמכתו – לא יחל בפעילות אכיפה לפי תקנות שעת חירום השונות.

השינוי התדיר של ההנחיות אינו משנה את כללי התיאום הבסיסיים שנקבעו במסמך המצ"ב של המשרד לבטחון פנים, שכותרתו "נוהל אכיפה מתואמת – משטרת ישראל ופקחי הרשויות המקומיות", ביחס לעבודת המפקחים ברשויות המקומיות והתיאום עם משטרת ישראל:

על הפקחים להמשיך לפעול בתיאום מלא ובכפיפות למפקד המשטרה הטריטוריאלי.

מפקד המשטרה הטריטוריאלי יהיה אחראי על תכלול גורמי האכיפה והקצאת המשימות, ולכן, על המפקחים העירוניים לקבל את המשימות באופן יומיומי ממפקד המשטרה הטריטוריאלי.

המפקחים העירוניים יעברו טרם הפעלתם תדריך מבצעי ע"י מפקד המשימה המשטרתי.

בנוסף, בכח משולב משטרה-פקחים הקנס יוטל ע"י השוט בלבד.

הוראות ביחס לתקופות מיוחדות, שאינן מפורטות בנוהל

הרמדאן

נזכיר את התיקון לתקנות הגבלת פעילות, שעניינו הוראת השעה הנוגעת לרמדאן:

עד ליום 10.5.20, ביישוב שרוב תושביו מוסלמים, ובאזורים בירושלים המסומנים במפה שבתוספת השלישית, יש איסור על הפעלת עסקים המפורטים בתקנת משנה (ב)(1) עד (2א) לתקנה 5 לתקנות הגבלת פעילות, בין השעות 19:30 ועד 03:00 למחרת היום, והפרת האיסור היא עבירה שבסמכות מפקח עירוני לאכוף. יודגש, כי אדם רשאי להפעיל מקום, עסק או חנות כאמור, בהזמנה מראש באמצעות טלפון או המרשתת (אינטרנט), בשירות משלוחים בלבד, ובלא איסוף מהמקום, מהעסק או מהחנות כאמור.

ל"ג בעומר

הבוקר פורסם תיקון מס' 11 לתקש"ח הגבלת פעילות, המצ"ב, שעניינו בעיקר קביעת הוראות לעניין מדורות ל"ג בעומר בהוראת שעה, שתחול בימים 13.5.20-7.5.20.

תשומת לבכם כי אין התייחסות במסגרת הנוהל המצ"ב להוראות הנוגעות ל"ג בעומר, מכיוון שהן זמניות ביותר. נפרט להלן את עיקרי הדברים הרלוונטיים לעניין:

1. מיום 7.5.20-13.5.20 חל על כל אדם איסור להדליק מדורה או לשהות ליד מדורה (למעט מי שקיבל אישור ספציפי מהשר לשירותי דת להדליק מדורה באזור קבר הרשב"י).

2. בגין הפרת האיסור על הדלקת מדורה או שהיה בצד מדורה ניתן להטיל קנס מנהלי בגובה 500 ₪.

יודגש כי סמכות האכיפה בעניין זה ניתנה לרשימת "הגורמים המוסמכים" בלבד, ולכן המפקחים העירוניים שמוסמכים להטיל קנסות אלו הם מפקחים שהוסמכו לפי חוק העבירות המנהליות או לפי החוק לייעול האכיפה ברשויות המקומיות בלבד.

מפקחי רישוי עסקים ואכיפה סביבתית, שהוסמכו לצורך אכיפת התו הסגול, אינם מוסמכים להטיל קנסות אלו (ר' סעיפים 1.1 ו-1.2 בנהל לעניין סוגי המפקחים העירוניים).

3. כלל ההוראות הכלליות לעניין אופן האכיפה של התקנות לשעת חירום רלוונטיות כמובן גם לעניין אכיפת הוראת השעה בנוגע לל"ג בעומר, לרבות לעניין הסברה לציבור ומתן התראות, הדרישות הראייתיות ואופן המפגש עם האזרח.

4. אכיפה כלפי קטינים: מכיוון שהדלקת מדורות בל"ג בעומר נעשית על פי רוב על ידי קטינים, חשוב לחדד את העקרונות שחלים ביחס לאכיפה כלפי קטינים:

ראשית, יש לפעול בעניין זה בזירות ובשיקול דעת. בהתאם להוראות הכלליות בנהל, גם בעניין זה, יש להעדיף מתן אזהרה לאדם שחרג מהתקנות החדשות ולהורות לו כיצד לקיים אותן, ללא הטלת קנס, קל וחומר כאשר מדובר בקטינים.

מפקח עירוני שמטיל קנס על קטין יעשה מאמץ סביר להודיע להורה הקטין על מתן הודעת הקנס. בשום מצב לא ניתן להטיל קנס מנהלי על קטין מתחת לגיל 12 (גיל האחריות הפלילית).

5. סמכות כניסה למקום המשמש למגורים: מפקחים עירוניים לא יעשו שימוש בסמכות זו לצורך אכיפת האיסור על מדורות ל"ג בעומר.

משמעות הדבר כי אין להיכנס לחצר של בית פרטי לצורך אכיפת האיסור, אלא אכיפת האיסור על ידי מפקחים עירוניים תיעשה במרחב הציבורי בלבד.

6. יודגש כי הוראת השעה אינה גורעת מהוראות דין כלליות הנוגעות להדלקת אש ומדורות, ובכלל זה, סמכותו של נציב הכבאות וההצלה לאסור על הדלקת מדורות מכוח תקנות הרשות הארצית לכבאות והצלה, בתנאים הקבועים בהן. הוראות אלו רלוונטיות בפרט במצב שבו מדובר במדורה שיוצרת סכנה לדליקה – מצבים כאלו כמובן שמורים לטיפול רשות הכבאות וההצלה.

יצוין כי הוראת השעה כוללת בנוסף הוראות שונות בדבר הדלקת מדורות בקבר הרשב"י, שהיה בהר מירון והשכרת צימרים באזור הר מרון, שאינן ניתנות לאכיפה על ידי המפקחים העירוניים.

הערות כלליות

נדגיש פעם נוספת -

אין לבצע אכיפה של האיסורים הקבועים בתקנות האכיפה, בצו או בתקנות הגבלת הפעילות באמצעות חוקי העזר השונים של הרשות המקומית, או באמצעות חוקים אחרים, אשר נועדו לתכליות שונות לחלוטין.

אנו ערים לשינויים התדירים המתקיימים במצב, ולכן אנחנו מקפידים על העברת הנחיות מסודרות באופן רציף וברגע שניתן לעשות כן.

על התובעים לפעול אל מול גורמי האכיפה ברשות המקומית, על מנת להבטיח שמערך האכיפה יפעל עפ"י כל דין, והדברים מפורטים גם במכתבנו המצ"ב, עם תחילת האכיפה של הוראות "התו הסגול" על-ידי הרשויות המקומיות.

לא למותר להדגיש את חובתם של התובעים, כמי שעומדים בראש מערך האכיפה המקומי, להבטיח פעולה כדין של הרשות בכל היבטי האכיפה. זאת, בצד חובתם לסייע לרשות למלא את תפקידיה החיוניים בעת שגרה ובעת חירום. חובות אלה מתגברות דווקא בימים אלה, בהם השינויים אינם נפסקים, והמצב המשפטי משתנה באופן תדיר.

במצב דברים זה, על הרשות לוודא כי היא פועלת כדין, עפ"י סמכויות שהוקנו לה בחוק, ואין שיעור לחשיבות תפקידו של התובע במצב זה לשמש שומר סף, לסייע לרשות לבצע את תפקידיה, להבטיח פעולה כדין של הרשות, ושמירה על זכויות האדם.

אנחנו מודעים, כמובן, לעובדה שמצב החירום מעורר, מטבע הדברים, שאלות רבות באשר לסמכויות, ומבקשים שבכל התלבטות – תציפו בפנינו הדברים, על מנת שנוכל לתת להם מענה רחבי.

בברכת בריאות לכולם!

בת-אור

בת-אור כהנוביץ | מנהלת המחלקה להנחיית התובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה

טלפון: 073-3924290 פקס: 02-6467985

דוא"ל: adm@justice.gov.il

פרקליטות המדינה

From: המחלקה להנחיית תובעים <AchifatDineyMekarkein@justice.gov.il>

Sent: Thursday, April 23, 2020 11:17 AM

Subject: עדכונים - תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020), התש"ף-2020

לתובעים ברשויות המקומיות שלום,

בהמשך להודעתנו מיום ראשון, 19.4.20, נבקש להעביר הנחיות עדכניות בנושא האכיפה על-ידי מפקחים הרשויות המקומיות, בהתאם לתקנות המעודכנות עד כה:

תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020), התש"ף-2020 (להלן: "תקנות האכיפה"), צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש)(בידוד בית והוראות שונות)(הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן: "הצו"), ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), תש"ף-2020 (להלן: "תקנות הגבלת פעילות") – שנוסח משולב ומעודכן שלהם (עד תיקון מס' 5 לתקנות הגבלת פעילות) מצ"ב לנוחותכם.

כפי שהודענו ביום ראשון, בהתאם לתיקונים אלה, נקבעה בתקנות האכיפה עבירה פלילית של אי חבישת מסיכה ואי נשיאת מסיכה. הקנס המנהלי לעבירה זו עומד על 200 ₪.

לתשומת הלב - קנס מנהלי בעניין אי חבישת מסיכה או אי נשיאת מסיכה מוסמך להטיל רק שוטר.

בצד זאת, נקבעו בצו הוראות בנוגע לחובתו של מחזיק או מפעיל של מקום הפתוח לציבור, אשר פועל במבנה שחלה לגבי השוהים בו חובת חבישת מסיכה.

הוראות אלה נקבעו כעבירה, וגם מפקח עירוני מוסמך להטיל בגין קנס מנהלי בסך 500 ₪, על מחזיק המקום או מפעילו בלבד, על כל אחת מההפרות הבאות:

- (1) הכנסת אדם למבנה שאינו חובש מסיכה, אלא אם הוא פטור מכך;
- (2) מתן שירות לאדם שאינו חובש מסיכה, אלא אם הוא פטור מכך;
- (3) אי תליית מודעות במקום בולט לעין במקום, לרבות בכניסה אליו, בדבר חובת חבישת מסיכה במקום.

החובה הרביעית המנויה בצו, של כריזה במערכת כריזה הקיימת במקום בכל חצי שעה, אודות חובת חבישת המסיכה, לא הוגדרה כעבירה פלילית, ולכן לא ניתן להטיל בגין הפרתה קנס מנהלי.

בנוסף, תקנות הגבלת פעילות התירו פעילותם של עסקים ומקומות שונות שפעילותם הוגבלה יותר קודם לכן, וקבעה עבירות נוספות.

מפקחים עירוניים, אפוא, יכולים לאכוף לעת עתה, בהתאם לתיאום עם משטרת ישראל, את ההפרות הבאות:

**הפעלת מקום או עסק בניגוד לתקנה 5(א) לתקנות הגבלת פעילות;
שהייה במקום אסור בניגוד לתקנה 2א לתקנות הגבלת פעילות;
החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור, אשר פועל במבנה שחלה לגבי השוהים בו חובת חבישת מסיכה בניגוד לתקש"ח הגבלת פעילות;**

**עבירות שמצויות בסמכות מפקח עירוני, אך לא ייאכפו על ידם בשלב הנוכחי:
הפרות חובת בידוד או אי דיווח על בידוד – גם בשלב הנוכחי עבירות אלה לא ייאכפו על-ידי מפקחים עירוניים, אולם הן ניתנות להיאכף על-ידי צוותי שיטור עירוני (כאשר הקנסות מוטלים על-ידי השוטר בלבד).
הפעלת מרפאה או חדר ניתוח לשם מתן טיפולי אסתטיקה – כפי שמפורט בנוהל המצ"ב, אכיפת עבירה זו מחייבת קבלת הנחיות ברורות ממשרד הבריאות, וכל עוד אלו לא התקבלו, המפקחים העירוניים לא יאכפו עבירה זו.**

**בצד זאת קיימים תחומי אכיפה שונים, שאינם בסמכות מפקח עירוני:
איסור יציאה מהבית – בסמכות שוטר בלבד
איסור התקהלות – בסמכות שוטר בלבד
תפילה או חתונה במרחב הציבורי – בסמכות שוטר בלבד
הפרת הוראת הגורם המוסמך על שהייה במקום בידוד מטעם המדינה – בסמכות שוטר בלבד.
איסור הפעלת תחבורה ציבורית – בסמכות שוטר או מפקחי משרד התחבורה
אי חבישת מסיכה או אי נשיאת מסיכה – בסמכות שוטר בלבד**

בנוהל המצ"ב מפורטות ההנחיות ליישום הוראות אלה.

השינוי התדיר של ההנחיות אינו משנה את כללי התיאום הבסיסיים שנקבעו במסמך המצ"ב של המשרד לבטחון פנים, שכותרתו "נוהל אחיפה מתואמת – משטרת ישראל ופקחי הרשויות המקומיות", ביחס לעבודת המפקחים ברשויות המקומיות והתיאום עם משטרת ישראל:

על הפקחים להמשיך לפעול בתיאום מלא ובכפופות למפקד המשטרה הטריטוריאלי.
מפקד המשטרה הטריטוריאלי יהיה אחראי על תכלול גורמי האכיפה והקצאת המשימות, ולכן, **על המפקחים העירוניים לקבל את המשימות באופן יומיומי ממפקד המשטרה הטריטוריאלי.**
המפקחים העירוניים יעברו טרם הפעלתם תדריך מבצעי ע"י מפקד המשימה המשטרית.
בנוסף, בכח משולב משטרה-פקחים הקנס יוטל על ע"י השוטר בלבד.

בצד כל אלה מצ"ב גם קובץ תקנות 8509, שפורסם אמש, הכולל את תיקון מס' 6 לתקנות הגבלת פעילות, שעניינו הוראת השעה הנוגעת לתחילת הרמדאן, ליום הזכרון לחללי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה, וליום העצמאות.

לתשומת לבכם –

(1) בתאריכים 23.4.20 ועד 3.5.20, ביישוב שרוב תושביו מוסלמים, ובאזורים בירושלים המסומנים במפה שבתוספת השלישית, יש איסור על הפעלת עסקים המפורטים בתקנת משנה (ב)(1) עד (א2) לתקנה 5 לתקנות הגבלת פעילות, והפרת האיסור היא עבירה שבסמכות מפקח עירוני לאכוף.
יודגש, כי אדם רשאי להפעיל מקום, עסק או חנות כאמור, בהזמנה מראש באמצעות טלפון או המרשתת (אינטרנט), בשירות משלוחים בלבד, ובלא איסוף מהמקום, מהעסק או מהחנות כאמור.

(2) ביחס ליום הזכרון וליום העצמאות, ההגבלות שנקבעו נוגעות לתקנה 2 לתקנות הגבלת פעילות, אותה מוסמך רק שוטר לאכוף, ולתקנה העוסקת בתחבורה ציבורית, שאינה בסמכות מפקחים עירוניים, ולכן לא נרחיב בהן כאן.

ונדגיש פעם נוספת –

אין לבצע אחיפה של האיסורים הקבועים בתקנות האכיפה, בצו או בתקנות הגבלת הפעילות באמצעות חוקי העזר השונים של הרשות המקומית, או באמצעות חוקים אחרים, אשר נועדו לתכליות שונות לחלוטין.

אנו ערים לשינויים התדירים המתקיימים במצב, ולכן אנחנו מקפידים על העברת הנחיות מסודרות באופן רציף וברגע שניתן לעשות כן.
על התובעים לפעול אל מול גורמי האכיפה ברשות המקומית, על מנת להבטיח שמעריך האכיפה יפעל עפ"י כל דין.

לא למותר להדגיש את חובתם של התובעים, כמי שעומדים בראש מערך האכיפה המקומי, להבטיח פעולה כדין של הרשות בכל היבטי האכיפה. זאת, בצד חובתם לסייע לרשות למלא את תפקידיה החיוניים בעת שגרה ובעת חירום. חובות אלה מתגברות דווקא בימים אלה, בהם השינויים אינם נפסקים, והמצב המשפטי משתנה באופן תדיר.

במצב דברים זה, על הרשות לוודא כי היא פועלת כדין, עפ"י סמכויות שהוקנו לה בחוק, ואין שיעור לחשיבות תפקידו של התובע במצב זה לשמש שומר סף, לסייע לרשות לבצע את תפקידיה, להבטיח פעולה כדין של הרשות, ושמירה על זכויות האדם.

אנחנו מודעים, כמובן, לעובדה שמצב החירום מעורר, מטבע הדברים, שאלות רבות באשר לסמכויות, ומבקשים שבכל התלבטות – תציפו בפנינו הדברים, על מנת שנוכל לתת להם מענה רחבי.

כמו כן, אנו מציעים לקיים שיחות מקדימות עם כל העוסקים בדבר (ובמיוחד המפקחים), על מנת לפרט בפניהם את "גבולות הגזרה" שלהם מבחינת סמכויות, וממליצים כי **כל תובע יוודא כי הפעלת הכח העירוני מבוצעת בהתאם לנוהל האכיפה המתואמת, על-ידי מפקד תחנת המשטרה הטריטוריאלי.** עדכונים יומיים אלה יסייעו בידי התובעים מאוחר יותר, לצורך בחינת בקשות לביטול הודעות קנס וכן לשם התמודדות עם טענות של אכיפה בררנית או טענות בדבר אחיפה שאינה תואמת מדיניות, במקרים של בקשות להישפט.

בברכת בריאות לכולם
בברכת חג שמח ו"זיכרון מקבולה" לרגל חג נבי שועיב
ובברכת רמדאן כרים לרגל תחילת חודש הרמדאן

(עד לחג העצמאות עוד נשוב ונתעדכן, מן הסתם, בתקנות חדשות ©)

בת-אור

בת-אור כהנוביץ | מנהלת המחלקה להנחיית התובעים מוסמכי היועץ המשפטי לממשלה

טלפון: 073-3924290 פקס: 02-6467985

דוא"ל: adm@justice.gov.il

פרקליטות המדינה

הודעה זו נשלחה אליך מאחר שפרטיך מצויים ברשימות התפוצה שלנו.
להסרה מרשימת התפוצה, ניתן לפנות לכתובת adm@justice.gov.il ונפעל לעשות כן בהקדם

נוהל הטלת קנס מינהלי על-ידי מפקחים עירוניים על פי תקנות שעת חירום
(אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות)
(הוראת שעה) ותקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות)

נוהל מעודכן ליום 7.5.2020

1. כללי:

- א. ביום 27.1.20 הכריז שר הבריאות בהתאם לסמכותו בסעיף 20 לפקודת בריאות העם, 1940 (להלן: **"פקודת בריאות העם"**) כי המחלה הנגרמת על ידי נגיף הקורונה (להלן: **"הנגיף"**) היא מחלה מידבקת וכי קיימת בעתה סכנה חמורה לבריאות הציבור. ביום 11.3.2020 הכריז ארגון הבריאות העולמי על הקורונה כעל "מגיפה עולמית" וזאת בשל התפשטות המגיפה בעולם.
- ב. לצורך התמודדות עם המגיפה נקבעו בצו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020 (להלן: **"הצו"**) הוראות שונות שתכליתן לצמצם את הסיכון להתפשטות הנגיף.
- ג. בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – אכיפה) התש"ף-2020 (להלן: **"תקש"ח עבירות מנהליות"**), בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020 (להלן: **"תקש"ח הגבלת פעילות"**) ובתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (בידוד במקום לבידוד מטעם המדינה), התש"ף-2020 (להלן: **"תקש"ח מקום בידוד מטעם המדינה"**) הוגדרו **עשר עבירות פליליות** שייאכפו ע"י הטלת קנס מינהלי:
- 1) הפרת חובת בידוד בית בניגוד לסעיף 2(ד) לצו - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 5,000 ₪.
 - 2) הפרת חובת דיווח למשרד הבריאות בניגוד לסעיף 3 לצו - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 3,000 ₪.
 - 3) סירוב להוראת שוטר לפזר התקהלות אסורה בניגוד לתקנה 2(ב) לתקש"ח עבירות מנהליות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 1,000 ₪. **הוראה זו תיאכף על-ידי שוטר בלבד.**
 - 4) הפעלת מקום או עסק שפעילותו נאסרה בניגוד לתקנה 5(א) לתקש"ח הגבלת פעילות, או הפעלת מקום או עסק בניגוד לתנאים שהוטלו עליו בניגוד לתקנה 5(ב) לתקש"ח הגבלת פעילות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 5,000 ₪ או 2,000 ₪, לפי העניין.
 - 5) שהייה במקום אסור, בניגוד לתקנה 2א לתקש"ח הגבלת פעילות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 500 ₪.
 - 6) השתתפות בתפילה במבנה, בניגוד לתקנה 2ב לתקש"ח הגבלת פעילות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 500 ₪. **הוראה זו תיאכף על-ידי שוטר בלבד.**
 - 7) הפעלת שירות תחבורה ציבורית בניגוד לתקנה 3ב לתקש"ח הגבלת פעילות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 5,000 ₪. **הוראה זו תיאכף על-ידי שוטר או על-ידי מפקח שהוא עובד מדינה בלבד.**
 - 8) אי עטיית מסיכה, בניגוד להוראת תקנה 2א לתקש"ח עבירות מנהליות - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מינהלי קצוב בסך 200 ₪. **הוראה זו תיאכף על-ידי שוטר בלבד.**

9) החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור תוך הפרת ההוראות לעניין חובת עטיית מסיכה, בניגוד לסעיף 3ה(ג1) לצו - עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מנהלי קצוב בסך 1,000 ₪.

10) הפרת הוראת הנציג המוסמך או הרופא המוסמך לשהות בבידוד במקום בידוד מטעם המדינה בניגוד לתקנה 7 לתקש"ח מקום בידוד מטעם המדינה – עבירה פלילית שתיאכף באמצעות הטלת קנס מנהלי קצוב בסך 5,000 ₪. **הוראה זו תיאכף על-ידי שוטר בלבד.**

ד. לצורך הטלת קנס מנהלי מכוח התקנות האמורות, הוסמכו בתקנה 7 לתקש"ח עבירות מנהליות "גורמים מוסמכים", שבסמכותם להטיל את הקנס המינהלי, וכן ניתנו להם **סמכויות פיקוח נלוות** למילוי התפקיד:

- 1) שוטר
 - 2) מפקח שהוא עובד מדינה ונתונות לו סמכויות פיקוח על פי כל דין, וכן פקחים שמונו לפי חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998;
 - 3) עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 5(ב) לחוק העבירות המינהליות;
 - 4) פקח עירוני, לרבות פקח מסייע, שהוסמכו בהתאם לחוק ליעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011.
- הגורמים המנויים בסעיפים קטנים (3) ו-(4) לעיל יכוננו להלן "**מפקח עירוני**".
- ה. עם זאת, תקנה 7 מצמצמת את הסמכות להטיל קנס מינהלי בגין חלק מהעבירות, מחד גיסא, ומרחיבה את הסמכות בגין עבירות אחרות מאידך גיסא.
- לגבי עבירות מסוימות נקבע כי הסמכות להטיל קנס מנהלי בגינן תהיה מוגבלת כמפורט להלן:

- 1) עבירה של סירוב להוראת שוטר לפזר התקהלות אסורה ניתנת לאכיפה על ידי שוטר בלבד.
- 2) עבירה של תפילה עם אדם נוסף במבנה ניתנת לאכיפה על ידי שוטר בלבד.
- 3) עבירה של הפרת הוראת הגורם המוסמך על שהייה במקום בידוד מטעם המדינה ניתנת לאכיפה על ידי שוטר בלבד.
- 4) עבירה של הפעלת שירות תחבורה ציבורית ניתנת לאכיפה על ידי שוטר או מפקח שהוא עובד מדינה או פקח רשות שמורות הטבע והגנים בלבד.
- 5) עבירה של אי עטיית מסיכה ניתנת לאכיפה על ידי שוטר בלבד.

לעומת זאת לגבי עבירות מסוימות נקבע כי גורמים נוספים יהיו מוסמכים לאכוף אותן: לפי תקנה 7(ג) - בעבירות פליליות לעניין **התנאים להפעלה** של מקום או עסק, שהוטלו על קניונים, בתי אוכל, מספרות ועסקים לטיפול לא רפואי בגוף האדם (כגון טיפולי יופי ורפואה אלטרנטיבית) וכן על רוב סוגי החנויות (למעט חנויות בתחום המזון, האופטיקה, מוצרי היגיינה, בתי מרקחת ומעבדות לתיקון פלאפונים ומחשבים), יהיו מוסמכים להטיל קנסות מנהליים גם הגורמים הבאים:

- 1) עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 28(א)(2) ו-(ב)(1) לחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968;
- 2) עובד רשות מקומית שהוסמך לפי סעיף 3(א) לחוק הרשויות המקומיות (אכיפה סביבתית - סמכויות פקחים), התשס"ח-2008.

(להלן: "**מפקחים עירוניים נוספים**")

לפיכך מפקחים עירוניים מוסמכים להטיל קנס מנהלי בגין עבירות אלה בלבד:

- 1) הפרת חובת בידוד בית;
- 2) הפרת חובת דיווח למשרד הבריאות;
- 3) שהייה במקום אסור בניגוד לתקש"ח הגבלת פעילות.
- 4) הפעלת מקום או עסק בניגוד לתקש"ח הגבלת פעילות:
לעניין הפעלה של מקום או עסק שנאסר עליו לפעול – מוסמכים 'מפקחים עירוניים' בלבד (קרי, רק מי שמונה לפי חוק העבירות המנהליות או לפי החוק לייעול האכיפה והפיקוח ברשויות מקומיות) (יצוין שקנסות אלו הם בגובה 5,000 ₪).
לעומת זאת לעניין הפרה של התנאים שהוטלו על מקומות ועסקים שהותר להם לפעול (קניונים, בתי אוכל, מספרות וכל מכון לטיפול לא רפואי בגוף האדם ורוב סוגי החנויות) – מוסמכים בנוסף גם מפקחי רישוי עסקים ואכיפה סביבתית להטיל קנסות מנהליים (יצוין שקנסות אלו הם בגובה 2,000 ₪, למעט הקנס לקניון שגובהו 5,000 ₪).
- 5) החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור, תוך הפרה של התנאים לעניין עטיית מסיכה על ידי המבקרים בו, בניגוד לתקש"ח הגבלת פעילות. לעניין רוב סוגי החנויות (למעט החריגים), מספרות ומכונים לטיפול לא רפואי בגוף האדם – מוסמכים בנוסף גם מפקחי רישוי עסקים ואכיפה סביבתית להטיל קנסות מנהליים (יצוין שמדובר בקנסות בגובה 1,000 ₪).

2. כללים לעניין אופן האכיפה:

- א. יודגש כי תנאי לתחילת פעילות אכיפה על ידי פקח עירוני, מכל הסוגים, הוא כי הפקח עבר הכשרה כנדרש בהתאם להוראות הדין המסמך הרלוונטי. פקח שלא עבר את ההכשרה הנדרשת – לא יחל בפעילות אכיפה לפי תקנות שעת חירום השונות.
- ב. **רשות שאין בה תובע מוסמך מכהן – לא תחל בה פעילות אכיפה של הטלת קנסות מנהליים על ידי המפקחים העירוניים.** זאת משום שבמצב זה לא קיימת למעשה יכולת בחינה של פעילות הפיקוח, ואין לנקוט אפשרות למצות את זכויותיו על פי החוק – אם באמצעות בקשה לביטול הקנס ואם באמצעות בקשה להישפט.
- ג. תכלית האכיפה של עבירות אלה היא צמצום הסיכון להידבקות רחבה של הציבור בנגיף הקורונה. תכלית זו עומדת בבסיס ההנחיות לעניין אופן האכיפה שלהן ותהווה שיקול מרכזי בקביעת דרך הטיפול באירוע הפרה ואופן האכיפה שתינקט כלפי החשוד.
- ד. האכיפה תבוצע באופן שוויוני, ותוך שקיפות מירבית כלפי הציבור.
- ה. **בצוותים משולבים של משטרה ומפקחים עירוניים הטלת קנס תיעשה על ידי שוטר.**
- ו. **אופן האכיפה של כלל האיסורים למעט אכיפת התנאים להפעלה של עסקים מותרים ("התו הסגול"):**

- **במסגרת האכיפה, המפקחים העירוניים המסייעים יפעלו בצמידות לשוטרים.** מפקחים עירוניים שאינם פועלים בצמידות לשוטרים במסגרת צוות שיטור עירוני יוכפפו למפקד השיטור העירוני לקבלת משימות פיקוח ואכיפה, ובתיאום ותכלול של תחנת המשטרה הטריטוריאלית. מפקחים עירוניים שאינם פועלים במסגרת השיטור העירוני יפעלו עפ"י הנחיותיו של מפקד התחנה הטריטוריאלית או על ידי מי מטעמו למשימות פיקוח ואכיפה.

- מפקד תחנת המשטרה הטריטוריאלית או מי מטעמו יהיה אחראי על תכלול גורמי האכיפה והקצאת המשימות.
- **כלל המפקחים העירוניים שהוגדרו על-ידי הרשות המקומית לעניין הטלת קנסות לפי נוהל זה (למעט מפקח שהוגדר לעניין אכיפת התו הסגול בלבד), יופנו לפעילות פיקוח ואכיפה במרחב הציבורי בהתאם להנחיותיו של מפקד השיטור העירוני בתחנת המשטרה הטריטוריאלית.** ברשויות מקומיות בהן לא פועל מערך אכיפה עירוני, כהגדרתו בחוק לייעול האכיפה והפיקוח העירוניים ברשויות המקומיות (הוראת שעה), התשע"א-2011, יוכפפו לקצין האג"מ בתחנת המשטרה הטריטוריאלית, לרבות לעניין הגדרת משימות ואתרים לפעילות.
- **כלל המפקחים העירוניים (למעט אלו שעוסקים באכיפת התו הסגול בלבד) יעברו טרם הפעלתם תהליך מבצעי ע"י מפקד המשימה המשטרית, תהליך הכולל הקצאת משימות וריענון הנחיות האכיפה.**

ז. **האחריות לאכיפת הוראות 'התו הסגול' מוטלת על הרשויות המקומיות.** כל רשות מקומית אחראית לעניין אופן האכיפה של הוראות אלו על ידי הפקחים העירוניים המועסקים על ידה, ובכלל זה האחריות להנחות ולהדריך אותם בהתאם להוראות נוהל זה ובהתאם לכל דין.

3. הבסיס החוקי:

- א. פקודת בריאות העם, 1940.
- ב. תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – אכיפה), התש"ף-2020
- ג. צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראת שעה), תש"ף-2020
- ד. תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש – הגבלת פעילות), התש"ף-2020
- ה. חוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985.
- ו. הנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 4.3041 "נוהל והנחיות להפעלת חוק העבירות המנהליות תשמ"ב-1985".

4. הפרת חובת בידוד

בשלב הנוכחי, ועד להסדרת דרכי העברת המידע הנדרש ממוסד הבריאות לרשויות המקומיות והסדרת התיאום בין גורמי האכיפה השונים, למניעת כפל אכיפה, **האכיפה בנושא זה לא תבוצע על-ידי מפקחים עירוניים.** יודגש, כי עבירה זו נאכפת בשלב זה על ידי משטרת ישראל בלבד, **וזאת גם אם ברשות מקומית מתקבל מידע ממוסד הבריאות אודות תושבים המחויבים בבידוד.** על מנת שתתבצע אכיפה מקבילה על ידי גורמי האכיפה השונים, נדרש כאמור תיאום ביניהם, ועד שלא יעשה תיאום כאמור, ביוזמת משטרת ישראל, מפקחים עירוניים מונחים שלא לאכוף עבירה זו בעצמם. **ככל שמתקבל ברשות מקומית מידע ממוסד הבריאות אודות תושבים מחויבי בידוד, לפי הנחיית משרד המשפטים, אין לעשות שימוש במידע זה לצורכי אכיפה ופיקוח.**

משימה זו יכול שתבוצע על-ידי צוותים משולבים, של שוטרים ומפקחים עירוניים, הפועלים במסגרת השיטור העירוני, אולם הקנסות יוטלו על-ידי השוטרים בלבד.

בכל מקרה, פקח מסייע לא ייכנס למרחב הפרטי.

5. הפרת חובת דיווח למשרד הבריאות

בשלב הנוכחי, ועד להסדרת דרכי העברת המידע הנדרש מרשות האוכלוסין וממשרד הבריאות לרשויות המקומיות והסדרת התיאום בין גורמי האכיפה השונים, למניעת כפל אכיפה, **האכיפה בנושא זה לא תבוצע על-ידי מפקחים עירוניים**. בדומה לאמור בסעיף 4 לעיל, גם בעניין זה על המפקחים העירוניים להימנע מאכיפת עבירה זו גם אם מתקבל מידע אודות תושבי מחויבי בידוד, וככל שמתקבל מידע כזה אין לעשות בו שימוש לצורכי אכיפה ופיקוח. משימה זו יכול שתבוצע על-ידי צוותים משולבים, של שוטרים ומפקחים עירוניים, הפועלים במסגרת השיטור העירוני, אולם הקנסות יוטלו על-ידי השוטר בלבד.

6. סירוב להתפזר לאחר ששוטר הורה על התפזרות, התקהלות או התכנסות אסורה

- א. נושא זה מסור לסמכות האכיפה של משטרת ישראל בלבד.
- ב. יודגש, הסמכות לאכוף עבירה של סירוב להוראה על פיזור התקהלות ניתנה לשוטר בלבד, ולכן מפקח עירוני אינו מוסמך לעשות שימוש בסמכויותיו לצורך אכיפת עבירה זו. בכלל זה, **מפקח עירוני לא יורה על פיזור התקהלויות, אף אם הוא סבור שהן מהוות הפרה של הצו**.
- ג. עם זאת, אין באמור לעיל כדי למנוע ממפקח עירוני ליידע את הציבור בדבר האיסור על התקהלות הקבוע בסעיף 3א לצו, לרבות קבוצת אנשים שהוא סבור שמפרה את האיסור האמור. **מקום שבו מפקח עירוני סבור כי מתקיימת הפרה של האיסור על התקהלות במרחב הציבורי לפי סעיף 3א לצו, באפשרותו להודיע לציבור המתקהל כי לפי הצו חל איסור על שהייה משותפת בסמיכות של שני אנשים או יותר במרחב הציבורי, למעט בנסיבות המפורטות בצו, וכי הציבור מתבקש להקפיד על הוראות החוק, בנוסח הבא:**
- "שימו לב: לפי צו בריאות העם, חל איסור על התקהלות במרחב הציבורי, למעט בנסיבות המפורטות בצו. הנכם מתבקשים להקפיד על הוראות החוק".**
- ד. בטרם נקיטת פעולות כאמור בסעיף ג', מפקח עירוני יוודא כי הוראות סעיף 3א לצו, בנוסחו העדכני, מוכרות לו, ובכלל זה כל היבטי האיסור על התקהלות והחריגים לו.

7. הפעלת מקום או עסק שהפעלתו נאסרה בתקנות (תקנה 5(א) לתקש"ח הגבלת פעילות):

מפקח עירוני שמוסמך לכך (ראו סעיף 1.1 לעיל) ירשום קנס מינהלי בסך 5,000 ₪ אם מצא שעסק מהעסקים המפורטים להלן הופעל בניגוד לתקנות על דרך של קבלת לקוחות, אף אם הוא הופעל בבית מגורים. **יודגש כי כל עסק, שפעילותו לא נאסרה כלל במסגרת התקנות, רשאי לפעול:**

- (1) דיסקוטק
- (2) בר או פאב
- (3) אולם אירועים
- (4) בריכת שחייה – למעט הפעלה של בריכת שחיה לצורך אימון של ספורטאי תחרותי, בהתאם להוראות משרד הבריאות, ולמעט הפעלה של בריכה טיפולית לצורך טיפול במים.
- (5) פארק מים
- (6) בית מרחץ (לא כולל מקוואות)
- (7) בית קולנוע

- 8) תיאטרון
- 9) מוזאון או מוסד תרבות אחר
- 10) פארק שעשועים או לונה פארק
- 11) גן שעשועים או מתקני שעשועים
- 12) מקום לעריכת מופעים וירידים
- 13) כלי שיט ציבורי
- 14) רכבל
- 15) מקום שיש בו אטרקציה תיירותית

תשומת לבכם כי בתיקון האחרון לתקש"ח הגבלת פעילות הוסרו מרשימת העסקים האסורים לפעילות העסקים הבאים: מכוני כושר, גני חיות, ספארי, פינות חי, ספריות, שמורות טבע, גנים לאומיים, אתרי מורשת וכן עסקים לטיפול לא רפואי בגוף האדם (לרבות רפואה אלטרנטיבית).

8. מקומות ועסקים שנקבע בתקנות כי מותר להם לפעול בכפוף לתנאים למניעת הדבקה – הוראות "התו הסגול" (תקנה 5(ב) לתקש"ח הגבלת פעילות):

ישנם סוגי עסקים שבמסגרת התקנות נקבעו תנאים לעניין אופן ההפעלה שלהם, שמטרתם צמצום הסיכון להידבקות בקורונה, ואשר מכונים "הוראות התו הסגול". לגבי חלק מהעסקים כלל הוראות התו הסגול אינן מהוות עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתן קנס מנהלי, ולגבי עסקים אחרים הוראות מסוימות, מכלל הוראות התו הסגול שנקבעו לאותם עסקים, מהוות עבירה פלילית, שניתן להטיל בגין הפרתן קנס מנהלי. להלן נפרט את סוגי העסקים ואת סוגי ההוראות שנקבעו.

א. עסקים שניתן להטיל עליהם קנס מנהלי בגין הפרת הוראות התו הסגול שהוטלו עליהם:
מפקח עירוני, לרבות מפקח רישוי עסקים או אכיפה סביבתית (ראו סעיף 1.ה לעיל), ירשום קנס מינהלי בסך 2,000 ₪ אם מצא שעסק מהעסקים המפורטים להלן הפר תנאי מן התנאים המפורטים בצידו:

1) **בית אוכל** (לרבות בית אוכל בבית מלון) – על בתי אוכל (בין בקניון ובין שלא בקניון) נאסר **לאפשר ישיבה של לקוחות בבית העסק** ולהציב מקומות ישיבה בבית העסק. ניתן להטיל קנס מנהלי על מקום שאיפשר ישיבה של לקוחות בבית העסק, כאמור. הקנס יוטל על מי שחייב ברישיון או בהיתר כמשמעותם בסעיף 4 לחוק רישוי עסקים. יודגש כי לבתי אוכל מותר לפעול באמצעות שירות משלוחים **וכן מותר להם לקבל לקוחות לצורך איסוף בלבד (שירות take away), ללא ישיבה במקום.**

יצוין כי על בתי אוכל הוטלו תנאים נוספים לשם מניעת הידבקות (כגון הצבת מחיצה בין המוכר ללקוח, ויסות כמות הלקוחות, הוראות לעניין היגיינה, עטיית מסכות וכפפות ושיבוץ משמרות, שמירת מרחק ושילוט), עם זאת תנאים אלה לא מהווים עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתם קנס מנהלי.

2) **חנויות – על כלל החנויות שאינן מקום לממכר מזון, בית מרקחת, חנות אופטיקה, חנות לממכר מוצרי היגיינה או מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים, ניתן להטיל קנס בגין הפרה של אחת מההוראות הבאות.** הקנס יוטל על **מפעיל** העסק, ואם מדובר בעסק טעון רישוי – הוא יוטל על 'בעל הרישיון' או 'בעל ההיתר' לפי חוק רישוי עסקים:

(א) בעל החנות יגיש לרשות המקומית, לפני תחילת הפעלת החנות, **הצהרה חתומה** בנוסח הקבוע בתוספת השניה לתקש"ח הגבלת פעילות **(הנוסח מובא להלן בסוף הנוהל לנוחותכם)**, בדבר עמידתו בתנאים המפורטים בתקנות. בידי בעל החנות האפשרות להגיש את הטופס בכל דרך לרשות המקומית, לרבות באמצעות טופס מקוון באתר משרד הכלכלה.

(ב) בדלפק העסק תימצא **מחיצה למניעת העברת רסס** בין המוכר ללקוח (במבנה שקיימת בו מערכת כיבוי אוטומטי (ספרינקלרים) או מערכת גילוי אש ועשן יש להתקין את המחיצה כך שהיא לא חוסמת את 50 הס"מ שמתחת לתקרה).

(ג) המחזיק או המפעיל של החנות יסמן במקום המיועד לתור לקופות הרושמות **סימון מקומות לעמידת הלקוחות** במרחק של שני מטרים זה מזה. כמו כן על בעל החנות להציב במקום בולט לעין **שילוט** לעניין שמירה על מרחק של שני מטרים כאמור.

(ד) על המחזיק או המפעיל של החנות לקבוע וליישם **מנגנון להגבלת כמות המבקרים הנכנסים לחנות**, בהתאם לכמות המבקרים המותרים לפי התקנות. התקנות קובעות כי בכל עת לא ישהו בתוך החנות לקוחות ביחס של יותר מ-2 לקוחות לכל קופה רושמת פעילה, ואם מדובר בחנות שגודלה מעל 100 מ"ר – יחס של יותר מ-4 לקוחות לכל קופה רושמת פעילה, עם זאת כמות הלקוחות יכולה לחרוג מהוראות אלו ככל שמספר השוהים בחנות, לרבות העובדים, אינו עולה על יחס של אדם לכל 15 מ"ר משטח המקום.

יודגש כי ניתן להטיל קנס רק אם העסק לא קבע שום מנגנון שנועד לווסת את כמות הנכנסים לחנות, למשל מקום בו בעל החנות איפשר כניסת לקוחות ללא הגבלה. כמו כן, על מנגנון הוויסות להיות מותאם לגודל החנות: בחנויות קטנות די בכך שלבעל החנות יש שליטה על הנכנסים, והוא מונע כניסת לקוחות מעל למותר, ולעומת זאת בחנויות גדולות יש צורך במנגנון שיאפשר מעקב אחר כניסת לקוחות, דוגמת הצבת עובד בכניסה לחנות שימנה את הנכנסים והיוצאים. **לא ניתן להטיל קנס על עצם קיומה של כמות לקוחות בחנות הגדולה מהמותר, אלא רק על אי קביעת מנגנון כלל.** יצוין כי על חנויות כאמור הוטלו תנאים נוספים לשם מניעת הידבקות (כגון הוראות לעניין היגיינה, עטיית כפפות על ידי העובדים, שיבוץ משמרות, שמירת מרחק ומניעת צפיפות ושילוט בכניסה לעסק בדבר כמות הלקוחות המותרת), עם זאת תנאים אלה לא מהווים עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתם קנס מנהלי.

(3) **מספרות, עסקים לטיפול יופי וקוסמטיקה, פדיקור ומניקור, לרבות הסרת שיער בלייזר –** על עסקים אלו ניתן להטיל קנס בגין הפרה של אחת מההוראות הבאות. מאחר שכל העסקים הללו הם עסקים טעוני רישוי, הקנס יוטל על בעל הרישיון או בעל ההיתר לפי חוק רישוי עסקים:

(א) בעל העסק יגיש לרשות המקומית, לפני תחילת הפעלת העסק, **הצהרה חתומה** בנוסח הקבוע בתוספת השניה לתקש"ח הגבלת פעילות, בדבר עמידתו בתנאים המפורטים בתקנות. בידי בעל העסק האפשרות להגיש את הטופס בכל דרך לרשות המקומית, לרבות באמצעות טופס מקוון באתר משרד הכלכלה.

(ב) המחזיק או המפעיל של המקום יודא כי בעת הטיפול בלקוח יעטה המטפל **מסכה ומגן פנים** (מגן המרוחק מהאף והפה שיוצר מעין מחיצה בין המטפל ללקוח ובד"כ עשוי מפלסטיק), וכן יעטה **כפפות** ויחליף את הכפפות בין לקוח ללקוח. יש לשים לב כי כאשר המטפל עוטה מגן פנים, עליו לעטות **בנוסף** גם מסיכה הצמודה לאף ולפה.

(ג) על המחזיק או המפעיל של העסק לקבוע וליישם **מנגנון להגבלת כמות הנכנסים לעסק**, בהתאם לכמות המבקרים המותרים לפי התקנות. התקנות קובעות כי בכל עת לא ישהו בתוך העסק לקוחות ביחס של יותר מ-2 לקוחות לכל ספר או מטפל, ובעסק כולו – לא ישהו יותר מ-4 לקוחות, עם זאת כמות הלקוחות יכולה לחרוג מהוראות אלו ככל שמספר השוהים בעסק, לרבות העובדים, אינו עולה על יחס של אדם לכל 15 מ"ר מהשטחים הפתוחים לציבור בבית העסק (למעט שטח החניון). גם בעניין זה יודגש כי **ניתן להטיל קנס רק אם העסק לא קבע שום מנגנון שנועד לווסת את כמות הנכנסים לחנות, ולא ניתן להטיל קנס רק על עצם קיומה של כמות לקוחות גדולה מהמותר שבעסק.**

יצוין כי גם על עסקים כאמור הוטלו תנאים נוספים לשם מניעת הידבקות (כגון הוראות לעניין היגיינה, שמירת מרחק ומניעת צפיפות ושילוט בעניין מרחק ובעניין כמות הלקוחות המותרת בעסק), עם זאת תנאים אלה לא מהווים עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתם קנס מנהלי.

4) **מפקח עירוני, לרבות מפקח רישוי עסקים או אכיפה סביבתית (ראו סעיף 1.ה לעיל), ירשום קנס מינהלי בסך 5,000 ₪ אם מצא שקניון הפר תנאי מן התנאים המפורטים להלן.** הקנס יוטל על מפעיל הקניון, ואם מדובר בעסק טעון רישוי – הוא יוטל על יבעל הרישוי או יבעל ההיתר לפי חוק רישוי עסקים:

(א) המחזיק או המפעיל של הקניון יגיש לרשות המקומית, לפני פתיחת הקניון, **הצהרה חתומה** בנוסח הקבוע בתוספת השניה לתקש"ח הגבלת פעילות, בדבר עמידתו בתנאים המפורטים בתקנות. בידי המחזיק או המפעיל האפשרות להגיש את הטופס בכל דרך לרשות המקומית, לרבות באמצעות טופס מקוון באתר משרד הכלכלה. יצוין כי התקנות מאפשרות לקניון לפתוח אף בטרם הגשת ההצהרה, אם ההצהרה מוגשת עד **ליום 7.5.20.**

(ב) על המחזיק או המפעיל של הקניון לקבוע וליישם **מנגנון להגבלת כמות השוהים הנכנסים לקניון, לרבות עובדי הקניון**, בהתאם לכמות השוהים המותרת לפי התקנות. התקנות קובעות כי בכל עת לא ישהו אנשים באזור הפתוח לציבור הלקוחות (לרבות שטחי החנויות אך למעט שטח החניון) ביחס של יותר מאדם אחד לכל 20 מ"ר. בנוסף חלה **חובה להציב שלט** לעניין מספר השוהים המותר במקום. גם בעניין זה יודגש כי **ניתן להטיל קנס רק אם המחזיק או המפעיל של הקניון לא קבע שום מנגנון שנועד לווסת את כמות הנכנסים לקניון, או לא הציב שילוט בנושא, ולא ניתן להטיל קנס רק על עצם קיומה של כמות אנשים גדולה מהמותר בשטח הקניון.**

(ג) המחזיק או המפעיל של הקניון יסמן, במקומות המיועדים לתור, **סימון מקומות לעמידת הממתנים** במרחק של שני מטרים זה מזה. כמו כן על המחזיק או המפעיל להציב במקום בולט לעין **שילוט** לעניין שמירה על מרחק של שני מטרים כאמור.

(ד) אם בקניון ישנה מעלית, על המחזיק או המפעיל של הקניון חלה חובה **לתלות שלט בכניסה למעלית**, לפיו לא יעלו במעלית יותר משני נוסעים שאינם גרים באותו מקום.

(ה) המחזיק או המפעיל של הקניון **לא יציב שולחנות וכיסאות לאכילה** בשטח הקניון **וימנע גישה לשולחנות אכילה** קיימים המקובעים לרצפה. בנוסף, חלה על המחזיק או המפעיל החובה **לתלות שלטים** במקומות בולטים לעין לעניין איסור אכילה בקניון.

יצוין כי על קניונים הוטלו תנאים נוספים לשם מניעת הידבקות (כגון מינוי עובד אחראי לעמידה בתקנות, הוראות לעניין היגיינה, שמירת מרחק ומניעת צפיפות והתקהלויות, שיבוץ משמרות, וניהול של רישום בדבר כמות האנשים השוהים בקניון), עם זאת תנאים אלה לא מהווים עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתם קנס מנהלי.

ב. **עסקים שלא ניתן להטיל עליהם קנס מנהלי בגין הפרת הוראות 'התו הסגול' שהוטלו עליהם:**

כאמור, ישנם עסקים שהוטלו במסגרת התקנות תנאים לעניין אופן ההפעלה שלהם לשם מניעת הידבקות (כגון הוראות לעניין שמירת מרחק, סימון מקומות המתנה בתור, ויסות כמות הלקוחות בעסק ומדידת חום), אך לא מדובר בתנאים שמהווים עבירה פלילית ולא ניתן להטיל בגין הפרתם קנס מנהלי. עם עסקים אלו נמנים: **מקומות למכירת מזון, בתי מרקחת, חנויות אופטיקה, חנויות שעיקר עיסוקן במכירת מוצרי היגיינה, מעבדות לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים, שוק קמעונאי, ספריות, מכוני כושר, גני חיות, ספארי ופינוק חי**. כמו כן בתקנה 1א3 לתקש"ח הגבלת פעילות הוטלו הוראות 'תו סגול' כלליות על **כל מקום הפתוח לציבור שפעילותו לא נאסרה בתקנות**, שאף הן לא נקבעו כעבירות פליליות שניתן להטיל בגין הפרתן קנס מנהלי. יודגש כי ביחס לפעילותם של עסקים אלה לא חלה כל עבירה פלילית לפי התקנות ואין כל סמכות להטיל עליהן קנס מנהלי, למעט לעניין החובה של מפעיל המקום להקפיד על עטיית מסכה על ידי המבקרים במקום.

ג. **יודגש כי התקנות לא אוסרות על הפעלה של שירותי משלוחים לבית הלקוח.** כל חנות רשאית לבצע מתוכה משלוחים.

9. **החזקה או הפעלה של מקום הפתוח לציבור, תוך הפרת הכללים לעניין עטיית מסיכה על ידי הנכנסים אליו, בניגוד לתקש"ח הגבלת פעילות**

(א) מפקח עירוני ירשום קנס מנהלי קצוב **בסך 1,000 ₪** על מחזיק של מקום הפתוח לציבור או מפעילו אם מצא כי הפר את אחת מההוראות הבאות:

- (1) הכנסת אדם למבנה מבלי שהוא עוטה מסיכה, אלא אם הוא פטור מכך;
- (2) מתן שירות לאדם שאינו עוטה מסיכה, אלא אם הוא פטור מכך;
- (3) אי תליית מודעות במקום בולט לעין במקום, לרבות בכניסה אליו, בדבר חובת עטיית מסיכה במקום.

(ב) **פטור מחובת חבישת מסכה:** קטינים מתחת לגיל 7 פטורים מחובת עטיית מסיכה, וכך גם אנשים שמחמת מוגבלות נפשית שכלית או רפואית מתקשים באופן משמעותי לכסות את הפה ואת האף, או שנמנעת מהם היכולת לעשות זאת עקב מוגבלותם. **מפקח עירוני לא יטיל קנס מנהלי על מחזיק או מפעיל של מקום בגין הפרת הוראות סעיף זה ביחס לאדם שנכנס למבנה או שקיבל שירות ללא עטיית מסיכה, אם הוא פטור מחובה זו.**

(ג) ביחס למקום הפתוח לציבור שהוא אחד מסוגי העסקים שיש למפקח רישוי עסקים או למפקח אכיפה סביבתית סמכות להטיל עליו קנסות – מוסמך מפקח כאמור להטיל על עסק זה גם קנס בגין הפרת ההוראה האמורה בסעיף זה. נזכיר כי מדובר בעסקים הבאים:

- חנות שאינה בקניון ושאינה מקום לממכר מזון, בית מרקחת, חנות אופטיקה, חנות לממכר מוצרי היגיינה או מעבדה לתיקון מוצרי תקשורת או מחשבים
 - מספרות, עסקים לטיפול יופי וקוסמטיקה, פדיקור ומניקור, לרבות הסרת שיער בלייזר – אם הם לא מצויים בקניון,
- (ד) יצוין כי החובה על עטיית מסיכה מתייחסת, לפי הצו, לכיסוי של הפה והאף בבד, במסכה המיועדת לכך או במסכה ביתית, הצמודים לפני, בהתאם להוראות משרד הבריאות.
- (ה) יצוין כי בצו נקבעה חובה נוספת על מחזיק או מפעיל של מקום הפתוח לציבור לפיה תתקיים כריזה אודות חובת עטיית מסכה במקום בכל חצי שעה. עם זאת חובה זו היא חובה אזרחית ולא מהווה עבירה פלילית.

10. אי עטיית מסיכה

תקנה 2א לתקנות עבירות מנהליות קובעת חובה על אדם המצוי מחוץ למקום מגוריו לעטות מסכה על פניו, בהתאם לתנאים המפורטים שם. נושא זה מסור לסמכות האכיפה של משטרת ישראל בלבד.

11. איסור שהייה במרחב הציבורי ובמקומות שפעילותם אסורה

א. מפקח עירוני (שהוסמך לפי חוק העבירות המנהליות או חוק ייעול האכיפה בלבד – ראו סעיף 1.1 לעיל) מוסמך להטיל קנס מינהלי בסך 500 ₪, אם מצא אדם ששהה באחד המקומות להלן:

(1) **גן ציבורי** – אלא אם כן הגן נמצא במרחק של עד 100 מטרים ממקום מגוריו או ממקום השהייה הקבוע שלו.

(2) **חוף הים** – אלא אם כן הוא נמצא במרחק של עד 100 מטרים ממקום מגוריו או ממקום השהייה הקבוע שלו. עם זאת מותר לעבור בחוף הים לצורך פעילות ספורט בים, ולכן אם מנסיבות המקרה אפשר להניח שמדובר במי שהגיע לצורך פעילות ספורט ימית (למשל אם הוא נושא עליו ציוד ספורט רלוונטי), אין להטיל קנס.

(3) **גן שעשועים** – חל איסור לשהות בגן שעשועים, שיש בו מתקנים שהציבור עולה עליהם, וזאת ללא תלות במרחק ממקום המגורים או מקום השהייה הקבוע.

(4) **מקום או עסק שפעילותו אסורה** כמפורט בסעיף 7 לעיל, וזאת ללא תלות במרחק ממקום המגורים או מקום השהייה הקבוע. אכיפת עבירה זו תיעשה בזהירות, ובין השאר יתחשב המפקח העירוני בהנחה סבירה של הלקוח כי המקום או העסק פועלים כדין, למשל במקרים שאינם מובהקים לפי התקנות ושמעוררים מורכבות פרשנית. יודגש כי כל מקום או עסק שפעילותו לא נאסרה לחלוטין (כגון בתי אוכל, חנויות, מספרות, קניונים וכו') – לא חל איסור על אדם להימצא בהם, וזאת אף אם מדובר בחנות או בעסק שמפרים את התנאים שחלים עליהם (כגון הגשת הצהרה ונקיטה באמצעים למניעת הידבקות).

ב. על מנת להטיל קנס מינהלי בגין שהייה בגן ציבורי או בחוף הים, על המפקח העירוני לברר מהו מקום מגוריו של האדם או **מקום השהייה הקבוע שלו**, כדי להוכיח שהוא מרוחק 100 מ' או יותר.

לשם כך המפקח העירוני יעשה שימוש בסמכותו לדרוש מאדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו מסמך מזהה, כמפורט בסעיף 15(א) להלן.

ג. יודגש, כי נוכח קביעת התקנות שאדם יכול לשהות במקום שהייה קבוע, שאינו מקום המגורים (הרשום במרשם האוכלוסין), על המפקח לבסס את עובדת השהייה במרחק מסוים ממקום השהייה הקבוע של האדם.

ד. אם האדם השוהה בגן ציבורי או בחוף הים אינו נושא תעודה או מסמך המעיד על מקום מגוריו, **על המפקח העירוני לברר את מענו של האדם בטרם הטלת הקנס המנהלי**, באמצעות המסופון או באמצעות הגורם הרלוונטי ברשות המקומית, אולם יש לזכור כי היעדר מידע פוזיטיבי מהמרשם העירוני על מקום המגורים של האדם, אינו מהווה ראיה לשלילת גרסתו של אדם ביחס לכתובת שנמסרה על ידו כמקום שהייה קבוע. יודגש כי האיסור מתייחס למקום המגורים בפועל ולא דווקא למקום המגורים הרשום בתעודת הזהות של אדם.

ה. בכל בירור אל מול הפרט, הנוגע למענו של האדם, יפעל המפקח מתוך שמירה על הזכות לכבוד ולפרטיות של האזרח.

ו. במקרה של ספק, כאשר המפקח העירוני לא שוכנע שהתבצעה עבירה, הספק יפעל לטובת האזרח.

12. איסור תפילה במבנה

נושא זה מסור לסמכות האכיפה של משטרת ישראל בלבד. מפקח עירוני אינו מוסמך לעשות שימוש בסמכויותיו לצורך אכיפת עבירה זו.

13. הגבלת תחבורה ציבורית

נושא זה מסור לסמכות האכיפה של משטרת ישראל ומפקחים שהם עובדי מדינה בלבד. מפקח עירוני אינו מוסמך לעשות שימוש בסמכויותיו לצורך אכיפת עבירה זו.

14. כללים לעניין אכיפה כלפי עסקים

א. קנס בגין הפעלת מקום או עסק יירשם על שם בעל המקום או העסק, ואם העסק טעון רישוי - לבעל הרישיון או ההיתר הזמני.

ב. לצורך בירור זהות הבעלים (המפעיל):

1) המפקח העירוני יברר עם מחזיק המקום מי הבעלים של המקום. במסגרת בירור זה רשאי המפקח העירוני לדרוש ידיעות ומסמכים ממחזיק המקום.

2) אם מחזיק המקום אינו משתף פעולה עם המפקח העירוני, יפנה המפקח העירוני אל משטרת ישראל, לקבלת סיוע להמשך האכיפה.

3) בכל מקרה של אי שיתוף פעולה, המפקח העירוני יבדוק את פרטי העסק בסיוע **מחלקת רישוי עסקים ברשות המקומית**.

4) אם זהות הבעלים התבררה, אך הוא אינו מצוי במקום, ייצור המפקח העירוני קשר טלפוני בעצמו או באמצעות מחזיק המקום עם הבעלים ויודא את זהותו ואת הקשר שלו למקום.

5) המפקח העירוני יבהיר לבעלים כי הוא רושם לו הודעת קנס שתימסר לאחראי על המקום ותישלח אליו בנוסף גם בדואר רשום.

6) אם זהות הבעלים לא הובהרה, יועברו פרטי האירוע למפקחי רישוי עסקים ולתביעה העירונית, לצורך המשך בירור זהות הבעלים, ומתן הנחיות התביעה למפקח העירוני.

ג. אם ניתנה הודעת קנס בגין איסור הפעלת עסק או מקום או בגין הפרת תנאי ההפעלה, יבצע המפקח העירוני במידת האפשר בקרה חוזרת בימים שלאחר מתן הודעת הקנס, על מנת לוודא כי העסק חדל להפר את העבירה בגינה נקנס.

ד. בגין עבירה שניה על מקום או עסק תינתן הודעת קנס נוספת. בכל מקרה של עבירה חוזרת או נמשכת יש לפעול לפי הוראות תקנות 5 ו-6 לתקש"ח עבירות מנהליות. יחד עם זאת, במקרה של הפעלה חוזרת, לאחר הטלת קנס לראשונה, של מקום או עסק שנאסרה פתיחתם לציבור (כגון בר, דיסקוטק, אולם אירועים וכדומה), בניגוד לתקנות 5(א) לתקש"ח הגבלת פעילות, וזאת כאשר במקום או בעסק שהו עשרות רבות של אנשים באותו זמן, ללא הקפדה על כללי הריחוק בין באי המקום (או לכל הפחות ללא אינדיקציה לנקיטת פעולה מצד המפעיל להפחתת הסיכון לבריאות הציבור) – יעביר המפקח העירוני את הפרטים לתחנת המשטרה הקרובה, להמשך טיפול אכיפתי.

ה. בגין עבירה שלישית של מקום או עסק שנאסרה פתיחתם לציבור, לפי תקנה 5(א) לתקש"ח הגבלת פעילות, לא יוטל קנס במקום, אלא תיפתח חקירה משטרתית בעבירה לפי סעיף 6 לתקש"ח הגבלת פעילות, ומפקד תחנת המשטרה יפעל לקידום הליכים לסגירת המקום (בהתאם לסעיף 78 לפקודת המשטרה או סעיף 23 לחוק רישוי עסקים, במידת האפשר).

ו. **אופן מילוי הודעת תשלום הקנס בעת מתן הודעת הקנס למחזיק המקום שאינו הבעלים :**

על המפקח העירוני למלא את פרטי בעל המקום בסעיף א' להודעת תשלום הקנס. נמסרה הודעת הקנס לאחראי על המקום שאינו בעל הרישיון – יתעד המפקח העירוני את אופן המסירה בדו"ח הפעולה. יש לציין בדו"ח הפעולה את פרטי האחראי, כולל שם ות.ז., אופן הזיהוי ואופן המסירה.

ז. במקרה שהמפקח העירוני רואה לקוחות בעסק שפתיחתו לציבור נאסרה, הוא מוסמך להטיל עליהם קנס של 500 ₪, במקרים המתאימים, בהתאם לסעיף 11(א)(4) שלעיל.

15. **סמכויות נלוות להטלת הקנס**

א. לפי תקנה 8 לתקש"ח עבירות מנהליות, רשאי מפקח עירוני לפעול כמפורט להלן לשם הטלת הקנס:

1) לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו.

2) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו כל ידיעה או מסמך שיש בהם כדי להבטיח או להקל את אכיפת העבירות שבסמכותו.

3) להיכנס למקום **לרבות למקום המשמש למגורים**, כאשר אין דרך אחרת (למשל במצבים של חוסר שיתוף פעולה מצד אדם המחויב בבידוד ונטען כי הוא בביתו).

סמכות זו, בכל הנוגע לכניסה למקום מגורים, נוגעת לאכיפת ההוראות הנוגעות להפרת חובת הבידוד והפרת חובת הדיווח, ובהתאם לאמור בסעיפים 3-4 שלעיל, לא נדרשת הפעלתה על-ידי המפקחים העירוניים בשלב הנוכחי.

סמכות זו עשויה להיות רלוונטית גם ביחס לעסקים אשר פועלים מתוך בית מגורים ומקבלים אליהם לקוחות. עם זאת בשל הרגישות והפגיעה בפרטיות הכרוכות בהפעלת סמכות זו, השימוש בה ייעשה בזהירות רבה ביותר. **לפי הנחיית מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, השימוש בסמכות כניסה לבית מגורים ייעשה אך ורק במצב שבו בית העסק מופרד מבית המגורים, כך שניתן להיכנס אליו מבלי להיכנס לבית המגורים עצמו.**

ב. מפקח רישוי עסקים ומפקח אכיפה סביבתית מוסמכים לעשות שימוש בסמכויות האמורות לשם הטלת קנסות מנהליים שבסמכותם להטיל, כפי שפורט בנוהל.

ג. אין בסמכויות המפורטות בסעיף א' לעיל כדי לגרוע מסמכויות המפקח העירוני הנתונות לו לפי הדין.

16. עקרונות כלליים נוספים לאכיפה – ביחס לכלל סוגי המפקחים העירוניים

א. הנחת המוצא היא כי האזרחים שומרי חוק ונדרשים להסתגל למציאות מורכבת ומגבילה תוך זמן קצר, המשתנה באופן תדיר. לפיכך, קיימת חשיבות רבה בפעולות **הסברה** טרם נקיטת פעולות אכיפה ובמתן **אזהרות** ככל האפשר בשלב הראשון, בכל עת בהן יש שינוי במצב המשפטי.

ב. **ככל שניתן, על פי הנסיבות, גם כאשר מפקח עירוני או מפקח עירוני נוסף מוסמך להטיל קנס, יש להעדיף מתן אזהרה לאדם שחרג מהתקנות החדשות ולהורות לו כיצד לקיים אותן, ללא הטלת קנס.** רשויות שביכולתן לעקוב אחר מתן אזהרות כחלק מפעילות האכיפה, יסתפקו במתן אזהרה בהפרה הראשונה של אותו תושב. רשויות שאין ביכולתן לנהל מעקב כאמור מבחינה טכנולוגית, יקבעו פרק זמן ראשוני שבמסגרתו יוטלו התראות בלבד (למשל בימים הראשונים), על מנת לאפשר לציבור התושבים להיערך ולהכיר את מהות ההוראות התקנות. **יודגש כי הנחיה זו מתייחסת גם לכל עבירה חדשה שנוספת במסגרת תיקון לתקנות הקיימות.** כאשר הרשות מתחילה באכיפה של עבירה חדשה שנוספה – יש לפעול בתחילה בדרך של מתן אזהרה, כאמור לעיל.

ג. בכל מקרה, על המפקח העירוני להפעיל שיקול דעת ושכל ישר.

ד. במקרה של ספק, כאשר המפקח העירוני לא שוכנע שהתבצעה עבירה או שלא עלה בידו לגבש את התשתית הראייתית הנדרשת, הספק יפעל לטובת האדם.

ה. לצד זאת נציע מספר כללים מנחים לאכיפה מול אנשים במרחב הציבורי:

ו. הפנייה לאדם תיעשה באופן מכבד, אדיב ושוויוני תוך שמירה מירבית על כבודו ועל פרטיותו. הנחת המוצא היא כי המדובר באנשים שומרי חוק הנדרשים להסתגל למציאות מורכבת ומגבילה תוך זמן קצר.

א. ככל שניתן, על פי הנסיבות, יש להעדיף להורות לאדם שחרג מהתקנות החדשות לחזור לביתו ללא הטלת קנס.

ב. על מנת לדעת היכן גר האדם ניתן לדרוש ממנו תעודת זהות. אם האדם טוען כי מקום מגוריו הקבוע שונה מזה המופיע בתעודת הזהות יש לנסות ולברר עימו היכן מקום מגוריו הקבוע ולאמת זאת, ככל שיש למפקח העירוני דרך לעשות זאת.